

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

DRUSKININKŲ „SAULĖS“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS VEIKLOS TEMINIO IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

2022-04-29 Nr. A-10

Vilnius

ĮVADAS

Vizito laikas – 2022 m. balandžio 4–8 d.

Išorinio vertinimo tikslas – įvertinti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumą mokykloje. Vertinimo išvados parengtos iš vertintojų vizito metu stebėtų 60 bendrojo ugdymo dalykų pamokų, 3 konsultacijų analizės, Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – NŠA) atliktos Mokinų, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje tyrimo apklausos (toliau – apklausa) duomenų analizės, pokalbių su Druskininkų „Saulės“ pagrindinės mokyklos (toliau – mokykla) direktoriumi ir direktoriaus pavaduotojais ugdymui, Mokyklos taryba, Metodine taryba, Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), Veiklos kokybės įsivertinimo grupe, mokiniais, pagalbos mokiniui specialistais pokalbių analizės duomenų, taip pat – iš nagrinėtų mokyklos veiklos planavimo, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentų analizės duomenų, Švietimo valdymo informacinės sistemos (toliau – ŠVIS), mokyklos (toliau – MPI) ir mokyklos savininko (toliau – SPI) pateiktų duomenų. Vertinant vadovautasi Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu; švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. V-1254 nustatyta mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos teminio išorinio vertinimo tema, klausimais ir vertinimo rodikliais, Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės išorės vertintojų elgesio taisyklėmis; Geros mokyklos koncepcija.

Vertinimo procese taikoma penkių vertinimo lygių skalė (šioje mokykloje vertinimų „prastai“ ir „labai prastai“ nebuvo):

- **„labai gerai“** – veikla yra veiksminga, išskirtinė, kryptinga, savita, kūrybiška – 4 lygis; taip įvertintą veiklą verta paskleisti už mokyklos ribų;
- **„gerai“** – veikla viršija vidurkį, tinkama, paveiki, potenciali, lanksti – 3 lygis; taip įvertintą mokytojų patirtį verta skleisti mokykloje;
- **„patenkinamai“** – veikla yra vidutiniška, neblogo, nesisteminė, neišskirtinė, t. y. mokykloje yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti – 2 lygis;
- **„prastai“** – veikla nepatenkinama, neveiksminga, netinkama, nekonkreči, veiklą būtina tobulinti, mokyklai reikalinga išorinė pagalba – 1 lygis;
- **„labai prastai“** – nepriimtina, būtina imtis radikalių pakeičimų. Mokyklai būtina skubi išorinė pagalba – N lygis.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Druskininkų „Saulės“ pagrindinė mokykla buvo įsteigta 1999 m. gegužės 20 d. ir 1999 m. rugsėjo 1 d. pradėjo veiklą kaip pradinė mokykla. 2000 m. rugsėjo 1 d. mokyklai suteiktas „Saulės“ vardas, o 2006 m. sausio 31 d. mokyklos tipas pakeistas iš pradinės į pagrindinę. Nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. mokykla pradėjo vykdyti pradinio ir pagrindinio ugdymo programas sanatorinėse klasėse, kuriose mokomi iš visos Lietuvos į Vilniaus universitetinės ligoninės Santaros klinikų filialo Vaikų ligoninės vaikų reabilitacijos skyrių Druskininkų „Saulutė“ atvykę gydytis mokiniai. Nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. ugdymo proceso organizavimas ir neformalusis vaikų švietimas papildytas atskirais Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo sampratos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. V-379, elementais.

2021–2022 m. m. mokykloje vykdomos priešmokyklinio (77 mokiniai), pradinio (242 mokiniai), pagrindinio ugdymo I ir II (nuo 2001 m. rugsėjo mėn. – tik sanatorinėse klasėse) programos dalys (254 mokiniai), pradinio individualizuoto ugdymo (10 mokinių), pagrindinio individualizuoto ugdymo (8 mokiniai) ir socialinių ugdymo įgūdžių programos (2 mokiniai). Mokykloje (vienintelėje savivaldybėje) yra specialiosios klasės. 2021 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, „Saulės“ pagrindinėje mokykloje yra 28 klasių komplektai ir 593 mokiniai. Kadangi tai yra nedidelės savivaldybės mokykla, joje ugdomi įvairių gebėjimų ir skirtingame socialiniame ekonominiame kontekste augantys vaikai, iš mokytojų tai pareikalauja gebėjimų išmanyti ir taikyti įtraukiojo ugdymo nuostatas: atpažinti visų mokinių individualius mokymosi skirtumus, poreikius ir galimybes, numatyti, su kokiomis programų, aplinkos ir metodų, veiklos būdų kliūtimis gali susidurti mokiniai, klasėse kurti sąlygas, tinkamas mokiniams mokytis palankiausiu būdu, numatant bebarjerę mokymosi aplinką, lanksčius tikslus, metodų ir priemonių, veiklos įvairovę.

SPI duomenimis, Mokyklos infrastruktūra pritaikyta specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams: įrengtas liftas, sensorinis kambarys, specialios poilsio bei nusiramino erdvės. Švietimo skyriaus teigimu, mokykla yra puikus įtraukiojo ugdymo pavyzdys, kai derinant formaliojo ir neformaliojo švietimo galimybes, pasitelkiant bendradarbiavimą su nevyriausybinėmis organizacijomis yra sukuriama puikios ugdymosi sąlygos įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Mokykloje veikia dvi jungtinės specialiosios (lavinamosios) klasės (1–4 ir 5–9), skirtos vaikams, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių bei viena socialinių įgūdžių klasė. Šiais mokslo metais mokykloje mokosi 85 (14,3 proc.) specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai.

Dirba 71 pedagogas, mokykla turi sąlygas užtikrinti asmenybių įvairovę pagal Geros mokyklos koncepciją: dirbantys žmonės yra įvairaus amžiaus, skirtingų kompetencijų ir gyvenimo patirties. Dauguma mokytojų priklauso 50–54 m. (16; 22,5 proc.), 55–59 m. (14; 19,7) ir 60–64 m. amžiaus grupėms (12; 16,9 proc.). Mokykloje dirba reikalingi pagalbos specialistai: logopedas, spec. pedagogas, socialiniai pedagogai, psichologo asistentas, mokytojo padėjėjai. Mokyklos teigimu, organizuojant įtraukųjį ugdymą dažniausiai kyla problemų dėl per didelio mokinių skaičiaus klasėje ir realių galimybių planuoti ir organizuoti ugdymą(si), kai klasėje yra nemažai įvairių poreikių bei gebėjimų mokinių.

Vertinimo metu visoms klasėms ugdymas buvo organizuojamas kontaktiniu būdu, laikantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimų. Sirgo 1 priešmokyklinio ugdymo grupės, 3 pradinių, 1 socialinių įgūdžių klasių ir 8 įvairių mokomųjų dalykų mokytojai, todėl dalį pamokų vedė vaduojantys mokytojai (šios pamokos nestebėtos), buvo keičiamas tvarkaraštis.

Mokyklos savininko pagalbą ir įsipareigojimą mokyklai atskleidžia su įtraukiojo ugdymo politika ir praktika susijusios iniciatyvos: Druskininkų švietimo bendruomenės telkimas, mokyklų ir jų socialinių partnerių bendradarbiavimo stiprinimas, mokymo(si) kokybę gerinančių susitarimų savivaldybės lygiu priėmimas ir jų įgyvendinimas (projektinės veiklos, mokymai, metodinės veiklos stiprinimas), mokyklos infrastruktūros pritaikymas, konsultavimas, dalyvavimas susitikimuose ar individualiuose pokalbiuose su tėvais dėl pagalbos mokymosi sunkumų patiriantiems mokiniams, įtraukiamam ugdymui aktualių savivaldybės teisės aktų rengimas. Tokių veiklos kryptių veiksmingumą patvirtina ir apklausos duomenys: 32,5 proc. mokytojų pritarė (ataskaitos tekste sinonimiškai vartojamos sąvokos „pritarė“ ir atsakė „tikrai taip“), o 55,0 proc. beveik pritarė (ataskaitos tekste sinonimiškai vartojamos sąvokos „beveik pritarė“ ir atsakė „lyg ir taip“) teiginiui „Mokykla iš savivaldybės visada sulaukia palaikymo ir pagalbos“. Aktualią pagalbą mokyklai teikia ir kitos institucijos: Druskininkų švietimo centro pedagoginė psichologinė tarnyba, Druskininkų policijos komisariatas, Druskininkų Jaunimo užimtumo centras, Druskininkų savivaldybės sveikatos biuras.

Mokyklos direktorė mokykloje dirba nuo 2022 metų sausio 3 d., todėl metinės veiklos užduotys jai dar nesuformuluotos. Kiekvienam direktoriaus pavaduotojui ugdymui numatytos 3–4 užduotys, bent viena iš jų nukreipta į mokyklos pažangą įtraukties visiems sampratos link: planuojama tobulinti įtraukiojo ugdymo praktiką („Tobulinti pamoką siekiant kiekvieno mokinio mokymosi pažangos“,

„Tobulinti pamoką siekiant pokyčių pamokos vadyboje ir aktyvaus kiekvieno mokinio mokymosi“, stiprinti įtraukios lyderystės kultūrą („Įtraukti visą bendruomenę į galimų patyčių stabdymo veiklą“), mokytojų gebėjimą kurti sąlygas visų mokinių įsitraukimui į mokymosi procesą („Pasiruošti UTA programų ir įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui“, „Gilinti savo ir skatinti bei užtikrinti visų pedagogų profesinių ir bendrųjų kompetencijų tobulėjimą“). Reikėtų pastebėti, kad metinės veiklos užduotis sukonkretinus būtų sukurta dar daugiau galimybių mokyklos pažangai.

Vertintojų komanda dėkoja mokyklos vadovams ir bendruomenei už bendradarbiavimą.

II. ĮTRAUKIOJO UGDYMO ĮGYVENDINIMO KRYPTINGUMAS MOKYKLOSE: STIPRIEJI IR TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji mokyklos veiklos aspektai:

1. Pagarbūs ir geranoriški mokinių ir mokytojų tarpusavio santykiai kuria įtraukią kultūrą pamokoje (2.2 – 3 lygis).
2. Mokytojų ir kitų darbuotojų bendradarbiavimo kultūra padeda tobulinti įtraukiojo ugdymo(si) praktiką (1.4 – 3 lygis).
3. Tinkamai panaudojami ištekliai kuria sąlygas įtraukčiai mokykloje ir pamokoje (1.1 – 3 lygis).
4. Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų veikla padeda mokiniams ugdytis pagal individualius mokymosi skirtumus, poreikius ir galimybes (2.1 – 3 lygis).
5. Mokyklos savivaldos diskusijos ir susitarimai kuria sąlygas įtraukiajam ugdymui mokykloje (1.3 – 3 lygis).

Tobulintini mokyklos veiklos aspektai:

1. Mokinių laukiamo asmeninio rezultato planavimas ir aptarimas pamokoje (2.1 – 2 lygis).
2. Mokinio pasiekimų vertinimas ir asmeninės pažangos stebėjimas, analizavimas ir reflektavimas pamokoje (2.3 – 2 lygis).
3. Visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimas į mokymosi procesą (2.2 – 2 lygis).

III. ĮSIVERTINIMO VEIKSMINGUMO MOKYKLOS PAŽANGAI ĮVERTINIMAS

Mokykloje įsivertinimas yra tinkamas ir tapęs mokyklos veiklos tobulinimo įrankiu. Įsivertinimo procesas yra planuojamas: numatoma jo eiga, susitariama dėl vertinimo tikslų ir vertinamos srities, metodų, šaltinių. Veiklos kokybės įsivertinimo grupė analizuoja ir interpretuoja surinktus duomenis, ieškodama galimybių mokinių pažangai ir pasiekimams gerinti, parengia išvadas ir rekomendacijas. Jos pristatomos mokyklos bendruomenei Mokyklos tarybos, Mokytojų tarybos posėdžių metu, naudojamos mokyklos veiklos tobulinimo tikslams ir uždaviniams numatyti. Mokyklos veiklos kokybei įsivertinti naudojami NŠA rekomenduojami instrumentai.

Apie mokyklos veiklos kokybę ir jos tobulinimo poreikį mokykla sprendžia iš mokyklos administracijos atliekamos mokinių I ir II pusmečio pasiekimų (vidurkių) lyginamosios analizės, stebi mokyklos statistinių duomenų (bendro pasiekimų vidurkio, labai gerai ir gerai besimokančiųjų, nepažangių mokinių procentinės dalies nuo viso mokinių skaičiaus, praleistų pamokų, tenkančių vienam mokiniui skaičiaus ir pan.) pokytį, analizuoja NMPP rezultatus. Analizuojami atskirų mokinių Vaiko individualios pažangos lapai, elektroninio dienyno įrašai. Anksčiau praktikuotas mokytojų įsivertinimas nutrūko dėl pandemijos.

Atsižvelgiant į tai, kad turimų duomenų analizės ir įsivertinimo procesai mokykloje yra organizuojami tinkamai – įtraukiant Mokytojų tarybą, metodines grupes į dialogą apie vykdomas veiklas ir jų sėkmingumą bei tobulinimą – buvo įgyvendinti pokyčiai, turėję įtakos mokyklos veiklos kokybei ir mokinių į(si)traukimui į mokymąsi: atnaujinti Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos ir Mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos teikimo tvarkos aprašai, sustiprėjo tėvų į(si)traukimas į mokyklos veiklą.

Vertintojai pastebi, kad įsivertinimo metu surinkti duomenys yra objektyvūs ir patikimi – teminio vertinimo išvados patvirtino mokyklos įsivertinimo išvagas: poreikį atsižvelgti į mokinių individualius mokymosi skirtumus, jų poreikius ir galimybes pamokose planuojant ir aptariant laukiamą asmeninį rezultatą, sustiprinti asmeninės pažangos stebėjimą, analizavimą ir reflektavimą, organizuoti aktyvų ir veiklų mokymosi procesą, įtraukiantį visus ir kiekvieną mokinį.

IV. VERTINAMŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. Vertinimo sritis: LYDERYSTĖ IR VADYBA

Vertinimo lygis: 3

Rodiklis, vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
1.1. Perspektyva ir bendruomenės susitarimai, 2 lygis.	<p>Perspektyva ir bendruomenės susitarimai vertinami neblogai, išskyrus optimalų išteklių paskirstymą, kuris yra geras ir laikomas stipriuoju mokyklos veiklos aspektu. Mokyklos bendruomenės dalyvavimas priimant susitarimus dėl mokyklos vizijos ir tikslų kuria prielaidas su įtrauktimi susijusių pokyčių planavimui ir įgyvendinimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos vizijoje numatyta, jog Druskininkų „Saulės“ pagrindinė mokykla – „Kūrybingą ir aktyvią asmenybę ugdanti mokykla, mokymo(-si) ir emocinę sėkmę patiriantys mokiniai bei mokytojai, mokymui(-si) tinkama aplinka.“ Pokalbiuose mokyklos vadovai ir savivaldos institucijų nariai (mokytojai, mokiniai ir jų tėvai) patvirtino, kad tai yra reali mokyklos veiklos perspektyva, priimtina visiems mokyklos bendruomenės nariams: Mokyklos tarybos atstovai pokalbyje minėjo, kad tarėsi dėl vizijos ir diskutavo, kuo mokykla yra išskirtinė, tikisi, kad mokykla taps vis labiau orientuota į vaikus; Metodinės tarybos nariai patvirtino, kad teikia siūlymus metiniam veiklos planui; Mokinių tarybos ir klasių seniūnų atstovai sakė, kad mokiniai pripažįsta, jog kiekvienas iš jų turi savo nuomonę ir stengiasi ją priimti, yra įvairių vaikų, bet visi sutaria; • mokykloje yra susitarta dėl bendrų vertybių, trys iš penkių vertybių dera su „mokyklos visiems“ nuostatomis: atskleidžia pagarbą įvairovei, lygiavertę mokyklos bendruomenės narių partnerystę, bendradarbiavimą (<i>mokymasis kaip pažinimas, tyrimas, atradimas ir taikymas, bendruomeniškumas kaip bendradarbiavimas ir dalijimasis patirtimi, pilietiškumas kaip aktyvus įsitraukimas, tolerancija, empatija, įsipareigojimas laikytis laisvės ir teisingumo principų</i>); • 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane numatyti trys mokyklos veiklos prioritetai, iš kurių du tiesiogiai susiję su mokyklos pažanga įtraukties visiems sampratos link: <i>aš – aktyvus ugdymo proceso ir mokyklos veiklos dalyvis, veikiame išvien dėl kiekvieno vaiko sėkmės</i>; • informacija apie mokyklos veiklos planavimo dokumentus yra prieinama visiems bendruomenės nariams, socialiniams partneriams: mokyklos interneto svetainėje skelbiami 2017–2019 m. ir 2021–2023 m. strateginiai, pastarųjų šešerių metų metiniai ir 2021–2022 m. m. ugdymo planas; • apklausos duomenimis, dalis (58,8 proc.) 5–8 klasių mokinių pritaria arba beveik pritaria, kad „Mokytojai įdėmiai išklauso mano siūlomas idėjas“, dauguma tėvų „Mokykloje jaučiasi laukiami“ – šiam teiginiui pritaria arba beveik pritaria 81,6 proc. 2–4 kl. ir 81,7 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (nors

tėvų, patiriančių socialinių ekonominių sunkumų (kurių vaikai gauna nemokamą maitinimą), pritarimo teiginiui vidurkis yra žemesnis lyginant su kitais tėvais – -0,36);

- išanalizavę apklausos duomenis ir palyginę mokinių iš šeimų, patiriančių socialinių ekonominių sunkumų (gaunančių nemokamą maitinimą), ir kitų mokinių nuomonę apie įtraukujį ugdymą vertintojai priėjo prie išvados, kad mokykla vis dar turi neįveiktų iššūkių puoselėdama pagarbos įvairovei vertybes ir stiprindama įtraukios lyderystės kultūrą: mokinių iš šeimų, patiriančių socialinių ekonominių sunkumų, standartizuotas pritarimo kai kuriems teiginiams vidurkis yra žemesnis: „Aš padedu klasės draugams, kai jiems kyla sunkumų“ (-0,32), „Mano mokytojams patinka man padėti“ (-0,62), „Mokyklos mokytojai ir kiti darbuotojai yra labai draugiški“ (-0,33). Tai yra santykinai probleminiai mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu.

Mokyklos veiklos, orientuojantis į „mokykla visiems“, kryptingumas yra vidutiniškas:

- išanalizavus mokyklos veiklos planavimo dokumentus nustatyta, kad rengiant strateginį ir metinį planą analizuojami jau pasiekti rezultatai, o į analizės išvadas, turimus duomenis atsižvelgiama rengiant naujus planus – tai padeda išlaikyti veiklos kryptingumą;

- mokyklos 2021–2023 metų strateginio veiklos plano tikslai sudaro sąlygas mokyklos pažangai įtraukties visiems sampratos link: „Užtikrinti galimybę kiekvienam mokiniui patirti mokymosi sėkmę ir nuolat siekti pažangos“ ir „Kurti stimuliuojančią mokymąsi, mąstymą ir kūrybiškumą aplinką ir palankų socialinį emocinį mikroklimatą mokykloje“. Minėtų tikslų ir uždavinių aprašymai iš dalies susiję su įtraukiojo ugdymo praktikos mokykloje aspektų (ugdymo turinio prieinamumo tobulinimu, individualizuoto ugdymo turinio planavimu, įsitraukimu į mokymąsi, bendradarbiavimu) tobulinimu;

- kiekvienas strateginio plano tikslas, uždavinys ir priemonė yra aprašomas, numatomi indėlio pasiekimo vertinimo kriterijai, kurie dažniausiai orientuoti į kiekybinį rezultato įvertinimą ir atspindi tik dalį aprašyme minimų įtraukiojo ugdymo praktikos aspektų (pavyzdžiui, su įtraukiojo ugdymo praktikos tobulinimu tiesiogiai susijusi yra 1 tikslo 1 uždavinio 2 priemonė „Mokymo(-si) metodų, padedančių skirtingų mokymosi poreikių ir galimybių mokiniams aktyviai mokytis pamokoje, naudojimas“. Priemonės aprašyme teigiama, kad mokiniams turi būti užtikrinamos galimybės mokytis savarankiškai, tyrinėjant, pačiam atrandant, nes tokie metodai ugdo mokinio savarankiškumą, moko mokytis, didina motyvaciją. Minimas mokytojų skatinimas dirbti šiuolaikiškai, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ir poreikius, tikslingiau parenkant mokymo(-si) metodus ir priemones, kad mokiniai turėtų platesnes kūrybinės raiškos galimybes. Visiems minėtiems pokyčiams įvertinti numatytas vienas vertinimo kriterijus – „Mokytojai, ugdyme naudojantys mokymąsi aktyvinančius metodus ir skaitmenines priemones“). Nepakankama aprašymų ir vertinimo kriterijų dermė, tikėtina, gali tapti kliuviniu mokyklos pažangai įtraukties visiems sampratos link;

- strateginiame plane numatyti septyni laukiami rezultatai aprašomi atskirame skyriuje ir nėra tiesiogiai susieti su konkrečių uždavinių ar

priemonių įgyvendinimu, todėl bus sudėtinga organizuoti objektyvų strateginio plano įgyvendinimo stebėsenos procesą, kuris numato, kad „Mokyklos direktorius ir direktoriaus pavaduotojai ugdymui nuolat kontroliuoja, stebi ir įvertina, ar mokykla įgyvendina strateginius tikslus ir programas, ar darbuotojai vykdo pavestus uždavinius, ar vykdomų programų priemonės yra efektyvios ir atitinkamai patikslina strateginius veiklos planus“ – mokykla negalės maksimaliai pasinaudoti įtraukiojo ugdymo praktikos tobulinimo galimybėmis;

- analizuodami mokyklos veiklos planus vertintojai nustatė, kad 2022 m. veiklos plano tikslai ir uždaviniai dera su 2021–2023 m. strateginio plano tikslais ir uždaviniais. Išryškėjo jau minėta veiklos kryptingumo įtraukties visiems sampratos link problema dėl tikslų, uždavinių, priemonių aprašymo ir ši aprašymą minimaliai atitinkančių vertinimo kriterijų, kurie dažniausiai kreipia į kiekybinį įgyvendintos veiklos vertinimą: pamokų, veiklų, mokytojų skaičių ir pan.;

- mokykloje yra stiprinama kultūra puoselėjant įtraukiojo ugdymo vertybes: teiginiui „Mokykloje įprasta su mokiniais, tėvais, pedagogais kalbėtis apie mokinių įvairovę, pagarbą bei pagalbą vienas kitam“ pritaria arba beveik pritaria 95,8 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų; 92,7 proc. 2–4 kl. mokinių tėvų ir 68,3 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų pritaria arba beveik pritaria teiginiui, jog „Mokytojams kiekvienas vaikas yra svarbus ir vertingas“, o 62,1 proc. 5–8 kl. mokinių mano, kad mokytojai jiems visada padeda.

Mokyklos priimamų sprendimų pagrįstumas sudaro neblogas prielaidas įtraukiojo ugdymo politikos ir praktikos stiprinimui:

- Veiklos kokybės įsivertinimo grupės nariai yra sukaupę reikiamos patirties, veikia išsipareigojančiai ir atsakingai: įsivertinimo procesas planuojamas, rengiamos išvados ir rekomendacijos, kurios panaudojamos numatant mokyklos tikslus ir uždavinius. Pokalbyje Veiklos kokybės įsivertinimo grupės nariai minėjo, kad atsižvelgiant į įsivertinimo rekomendacijas buvo atnaujinti Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos ir Mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos teikimo tvarkos aprašai, sustiprėjo tėvų į(si)traukimas į mokyklos veiklą;

- veiklos įsivertinimo išvados ir rekomendacijos yra prieinamos mokyklos bendruomenės nariams: įsivertinimo ataskaitos aptariamoms su Metodine taryba, metodinėmis grupėmis, Mokyklos taryba, pateikiamos mokyklos interneto svetainėje;

- vertintojai pastebi, kad mokyklos veiklos kokybės įsivertinimas dar neturi veiksmingos įtakos su įtraukiojo ugdymu susijusių pokyčių mokykloje įgyvendinimui: įsivertinimo nustatyti probleminiai ugdymo(si) aspektai teminio vertinimo metu pastebėti kaip vis dar keliantys nemažai iššūkių;

- kol kas mokykloje dar nesinaudojama galimybėmis pasitelkti įsivertinimą tiriant įgyvendintų priemonių poveikį, mokytojų veiklos įsivertinimas nutrūko prasidėjus pandemijai.

Planų gyvumas yra potencialus:

- mokykloje yra susitarta planavimo sistema, padedanti užtikrinti visų,

taip pat susijusių ir su įtraukioju ugdymu, veiklų dermę ir veiklos kryptingumą: strateginius tikslus konkretizuoja kasmet rengiamas metinis veiklos planas, kuris numato einamaisiais metais vykdomas priemonės (veiklas), metiniu planu vadovaujasi rengdamos savo 1 metų planus savivaldos institucijos ir darbo grupės. Mokyklos veiklos planavimo dokumentus direktoriaus įsakymu rengia darbo grupės, į kurių sudėtį įeina skirtingų mokyklos bendruomenės grupių – administracijos, mokytojų, tėvų, mokinių, pagalbos mokiniui specialistų, socialinių partnerių – atstovai;

- iš dokumentų analizės ir pokalbių su mokyklos bendruomenės nariais nustatyta, kad mokyklos pasirinkta metų veiklos plano struktūra nėra labai patogi priimant ir užfiksuojant susitarimus dėl ateities, taktinius sprendimus, įtraukiant mokyklos bendruomenės narius į išsikeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą. Nepakankamai konkretus plano turinys apunkina įtraukiojo ugdymo praktikos pokyčių įgyvendinimą (pavyzdžiui, nors 2022 m. veiklos plano tikslas „Mokyklos kultūros, skatinančios lyderystę, kolegialumą ir atsakomybę, puoselėjimas, bendruomenės telkimas pokyčiams“ dera su 2021–2023 m. strateginio plano tikslu „Kurti stimuliuojančią mokymąsi, mąstymą ir kūrybiškumą aplinką ir palankų socialinį emocinį mikroklimatą mokykloje“, tačiau yra už jį platesnis, t. y., apima ne tik aplinkos ir mikroklimato kūrimo, bet ir bendros mokyklos kultūros, bendruomenės telkimo pokyčiams įgyvendinti aspektus;

- mokyklos veikloje pastebimas realiai veikiantis susitarimas dėl mokyklos pasirinktų ir 2021–2023 m. strateginiame plane užfiksuotų įtraukiojo ugdymo vertybių (atsakomybės ir bendruomeniškumo): tai vertintojai užfiksavo pamokose, stebėdami mokinių veiklą ir bendravimą pertraukų metu įvairiose erdvėse (koridoriuose, lauke, valgykloje), pokalbiuose su Mokyklos taryba, Metodine taryba, Mokinių taryba ir klasių seniūnais, V GK;

- mokyklos bendruomenės nariai atsakingai dalyvauja, įgyvendindami išsikeltus mokyklos tikslus ir uždavinius: 78,8 proc. 2–4 kl. mokinių tėvų ir 73,9 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų pritarė arba beveik pritarė, kad „Tėvai yra įtraukti į mokyklos gyvenimą“ (be to, tėvų, kurių vaikai gauna specialiąją pedagoginę pagalbą, standartizuotas pritarimo teiginiui vidurkis yra 0,31 didesnis nei kitų tėvų), o 73,4 proc. pedagogų pritarė arba beveik pritarė teiginiui, kad „Dauguma tėvų aktyviai dalyvauja vaiko ugdyme, tariasi, siūlo idėjų“ – tai yra santykinai stipriausias mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu.

Mokyklos ištekliai paskirstomi tinkamai – jie pasitelkiami atpažinti mokinių mokymosi skirtumus, poreikius ir galimybes bei kurti juos atitinkančią mokymosi aplinką ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas:

- MPI ir SPI duomenimis, Druskininkų savivaldybė prisiima atsakomybę už mokyklos infrastruktūros atnaujinimą, jos pritaikymą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams: įrengtas liftas, sensorinis kambarys, specialios poilsio bei nusiramino erdvės. Savivaldybėje įgyvendinamos iniciatyvos skatina mokyklos pažangą įtraukties visiems sampratos link: projekto „Palankios mokymosi aplinkos kūrimas ugdant socialinį emocinį intelektą“ įgyvendinimas, Metodinės veiklos savivaldybėje aprašo atnaujinimas, mokyklų vadovų ir mokytojų profesinio augimo programų įgyvendinimas, švietimo bendruomenę

	<p>telkiantys renginiai ir kt.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos turimi ištekliai ir jų naudojimas sudaro palankias sąlygas skirtingoms mokymosi galimybėms užtikrinti: mokytojų darbo vietos aprūpintos reikalinga IKT įranga (išskyrus specialiojo ugdymo-lavinamąsias klases), diegiamas skaitmeninis ugdymo turinys, stiprinamos mokytojų skaitmeninio raštingumo kompetencijos; • materialiniai ištekliai naudojami tinkamai: 12 stebėtų pamokų (20,0 proc.) stiprieji pamokos aspektai buvo susiję su sąlygų supratimui ir giliam mokymuisi sudarymu, o 36 pamokose (60,0 proc. stebėtų pamokų) – su optimaliu išteklių paskirstymu. Ryškiausi pavyzdžiai (moda (dažniausiai užfiksuotas vertinimas) – 3 arba 4) stebėti 5a kl. technologijų, 7a kl. rusų k., 1a, 2c, 5c, 8b, 2 ir 4 sanatorinės kl. matematikos, 3a, 5a, 5b, 8a ir 8b kl. anglų k., 8a kl. prancūzų k., 3c ir 4b kl. pasaulio pažinimo, 5c kl. gamtos ir žmogaus, 8b kl. biologijos, 5c kl. istorijos, 6c, 9 ir 10 sanatorinės kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 6c kl. etikos, 1a, 6ab kl. tikybos, 1a kl. dailės ir technologijų, 7a kl. dailės, 5b, 5c ir 7a kl. fizinio ugdymo, 5–9 specialiosios (lavinamosios) kl. komunikacinės veiklos pamokose, logopediniame užsiėmime su 2 specialiosios (lavinamosios) klasės mokiniais, 3bc kl. specialiojo pedagogo užsiėmime. Šiose pamokose tinkamas turimų įvairių priemonių naudojimas mokytojams padėjo pateikti informaciją skirtingais būdais (žodžiu ir vaizdu, kai kuriose pamokose – ir garsu) bei sudarė sąlygas visiems ir kiekvienam mokiniui įsitraukti, suprasti naują mokymosi medžiagą; • mokinių, dalyvavusių apklausoje, atsakymai iliustruoja gerą mokyklos išteklių mobilizavimą popamokinėje veikloje (64,7 proc. apklausoje dalyvavusių 5–8 kl. mokinių pritarė arba beveik pritarė teiginiui, kad „Mokykloje yra jaukių ir patogių vietų prisėsti, pabūti“) ir vidutinišką – pamokų metu, kai kalba eina apie mobiliųjų telefonų naudojimą mokymuisi (24,0 proc. mokinių pritarė arba beveik pritarė, kad „Jei man kyla sunkumų, galiu bet kada pasinaudoti papildomomis priemonėmis (programėlėmis telefone, kompiuteryje ar kt.), kurios man padeda atlikti užduotis“); • Mokyklos tarybos teigimu, bendruomenei teikiama išsami ir aiški informacija apie turimus materialinius ir finansinius išteklius bei jų panaudojimą, šia tema vyksta savivaldos institucijų diskusijos. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad Druskininkų „Saulės“ pagrindinės mokyklos perspektyva ir bendruomenės susitarimai yra vertinami vidutiniškai ir sudaro neblogas sąlygas mokyklos pažangai įtraukties visiems sampratos link.</p>
1.2. Lyderystė, 2 lygis.	<p>Lyderystė įgyvendinant įtraukiojo ugdymo praktiką mokykloje vertinama patenkinamai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dabartinė Druskininkų „Saulės“ pagrindinės mokyklos direktorė mokyklai vadovauja nuo 2022 m. sausio mėn., mokyklos bendruomenės nariai pokalbiuose išreiškė pasitikėjimą direktore ir jos pasirinkta veiklos kryptimi – orientacija į mokinių; • pokalbiai su mokyklos vadovais ir bendruomenės nariais, atliepant laikotarpį iki 2022 m., atskleidė, kad mokyklos vadovų, kaip lyderių, veikla iš dalies telkia bendruomenę pokyčiams ir inovacijoms: vadovai turi pokyčių viziją, iš dalies komunikuoja ją su bendruomenės nariais, vidutiniškai palaiko profesinį įsivertinimą, refleksiją ir tobulėjimą, neišskirtinai skatina mokyklos

	<p>bendruomenės bendradarbiavimą planuojant ir organizuojant integralų, optimalų ir kokybišką kiekvieno mokinio ugdymosi procesą;</p> <ul style="list-style-type: none"> • apklausos teiginiui „Mokyklos vadovai man yra autoritetas“ „tikrai taip“ pritarė 18,2 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių, o 24,4 proc. mokinių pasirinko atsakymą „lyg ir taip“; • išanalizavus mokyklos dokumentus, iš pokalbių su mokyklos vadovais, Metodine taryba nustatyta, kad mokytojai aptaria specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių (toliau – SUP mokinių) mokymosi sėkmes ir problemas, pildo Pasiekimų vertinimo aprašą, tačiau SUP mokinių pažangos analizės duomenys nepakankamai naudojami ugdymo kokybei tobulinti. Mokyklos veiklos aspektas „Visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimas į mokymosi procesą“ išorės vertintojų išskirtas kaip tobulintinas. <p>Įsipareigojimas susitarimams yra vidutiniškas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos vadovai imasi veiksmų strategijai ir veiklos planams įgyvendinti, kasdieniu elgesiu stengiasi demonstruoti sutartas mokyklos vertybes ir socialinius emocinius gebėjimus, vidutiniškai telkia mokyklos bendruomenę įtraukiojo ugdymo pokyčiams: siekti kokybiško ugdymo(si) ir kiekvieno mokinio pažangos, stiprinant įtraukųjį mokymą(si), išskirtinį dėmesį skiriant mokinių asmenybės ūgties kokybiniam pokyčiui ir šiuolaikinės mokymosi paradigmos įgyvendinimui; • teiginiui „Mokytojai pasitiki mokyklos vadovais kaip partneriais, pagalbininkais ir patarėjais“ „tikrai taip“ pritaria 51,1 proc. dalyvavusių apklausoje mokytojų, o 36,2 proc. mokytojų pasirinko – „lyg ir taip“; • mokyklos 2022 m. veiklos plane yra numatytos mokyklos strategiją atliepančios veiklos: ugdymo kokybės ir veiksmingumo užtikrinimas, sudarant sąlygas visapusiškam asmenybės augimui bei pasiekimų gerinimui (užtikrinant pamokos uždavinių įgyvendinimą, vertinimą ir įsivertinimą, kompleksinį pagalbos mokiniui teikimą), mokyklos kultūros, skatinančios lyderystę, kolegialumą ir atsakomybę, puoselėjimas, bendruomenės telkimas pokyčiams (kuriant motyvuojančias aplinkas, įgalinančias mokinius siekti sėkmės, kuriant palankų socialinį emocinį mikroklimatą, grįstą bendradarbiavimu ir vertybėmis). Kiekvienai suplanuotai priemonei yra numatomi vertinimo kriterijai, dalis iš jų – aiškūs, orientuoti į pamatuojamą rezultatą. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad lyderystė, siekiant įtraukiojo ugdymo ekosistemos mokykloje sukūrimo, yra patenkinama.</p>
1.3. Mokyklos savivalda, 3 lygis.	<p>Mokyklos savivalda vertinama gerai. Tinkamas mokyklos savivaldos skaidrumas ir atvirumas pripažįstant bendruomenės narių požiūrių bei nuomonių įvairovę yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vadovaujantis mokyklos nuostatais ir iš pokalbių su savivaldos atstovais matyti, kad mokyklos valdymo procese atstovaujami daugumos bendruomenės narių interesai: veikia Mokyklos taryba, Mokytojų taryba, Mokinių taryba ir Metodinė taryba bei metodinės grupės. Atstovai renkami atvirai ir skaidriai: Mokyklos tarybą slaptu arba atviru balsavimu renkama 2 metams. Mokiniai į Mokyklos tarybą renkami Mokinių tarybos susirinkime, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) ir (direktoriaus teikimu) bendruomenės atstovai į Mokyklos tarybą renkami klasių tėvų susirinkime, mokytojai į

Mokyklos tarybą renkami Mokytojų tarybos posėdyje, tačiau į mokyklos savivaldą neįtraukiamas aptarnaujantis personalas;

- savivalda funkcionuoja realiai, veikia kartu su vadovais ir padeda priimti sprendimus kasdieniame gyvenime įtraukiojo ugdymo kontekste: mokyklos savivaldos atstovai įtraukti į 2021–2023 m. strateginio veiklos plano rengimo grupę; taip pat kartais įtraukiami į mokyklos renginių planavimo darbo grupes, projekte „Palankios mokymosi aplinkos kūrimas ugdant socialinį emocinį intelektą“ dalis numatytų veiklų susietos su mokyklos savivaldos stiprinimu ir įtraukimu;

- mokykloje pripažįstama požiūrių ir nuomonių įvairovė: apklausos duomenimis, 75,0 proc. pedagogų pritaria, kad mokiniai, tėvai, pedagogai mokykloje dalijasi įtraukiojo ugdymo vertybėmis ir filosofija, kalbasi apie mokinių įvairovę, pagarbą bei pagalbą vienas kitam;

- savivaldos veikloje palaikoma diskusija: apklausoje teiginiui „Mūsų mokykloje atsižvelgiama į visų mokinių nuomonę ir siūlomas idėjas“ pritarė ir beveik pritarė 84,8 proc. pedagogų;

- mokyklos savivalda paveikiai priima savarankiškus sprendimus: pokalbio metu mokiniai paminėjo, kad savivalda priima sprendimus dėl profesinio mokymosi, saugumo mokykloje, mokyklos rakinimo, uniformų, taisyklių keitimo, ugdymo organizavimo: kalbamasi apie sėkmes, mokymosi motyvaciją; tėvai minėjo, kad kalbamasi apie individualios pažangos planus, mokinių palikimą po pamokų, drausmės klausimus.

Savivaldos sprendimų pagrįstumas ir veiksmingumas yra neblogas:

- strateginiai ir kasdienės veiklos gerinimo siūlymai yra reikalingi ir keičia mokyklos gyvenimą: Mokyklos taryba pokalbio metu paminėjo tėvų pasiūlytą iniciatyvą pakeisti skambutį iš pamokos, pagalbą organizuojant 1,2 proc. pritraukimą bei kitas lėšas. Mokinių tarybos atstovai atskleidė, kad prisideda prie mokykloje organizuojamų akcijų, renginių, rengia teminius pranešimus. Metodinė taryba pritatė, kad siekiant pagerinti pasiekimų vertinimą pamokose visose metodinėse grupėse buvo tariamasi dėl integruotų pamokų, kaupiamojo vertinimo, atnaujinta vertinimo tvarka, tačiau vertinimo metu nustatyta, kad ši veikla ir toliau turi būti stiprinama: 45 stebėtose pamokose (80,0 proc.) „Vertinimas ugdant ir rezultatai“ išskirtas kaip tobulintinas pamokos aspektas;

- mokykloje siekiama sukurti sistemą, kaip priimti sprendimus, svarbius tiek mokyklos ateities siekiams, tiek kasdieniam gyvenimui: savivaldos institucijų sudėtį, rinkimų organizavimą, veiklos sritis ir kt. tinkamai apibrėžia mokyklos nuostatai; savivaldos institucijos neblogai planuoja savo veiklą, rengia metinius darbo planus. Mokyklos tarybos plane numatytas tikslas ir uždaviniai (pavyzdžiui, uždavinys „Efektyvi, savalaikė mokytojų, tėvų ir mokinių bendradarbiavimo darna, skatinant vaiko pasiekimus ir jų asmeninę ūgtį, individualią pažangą“ telkia bendruomenę stiprinti įtraukią kultūrą). Metodinė taryba siekia užtikrinti mokytojų metodinį ir dalykinį bendradarbiavimą, inicijuoti susitarimus dėl ugdymo kokybės, tačiau reikiami pokyčiai per metodines veiklas į pamokas dar neatėję, o iš pokalbio su mokyklos vadovais paaiškėjo, kad nei Mokyklos taryba, nei Mokinių taryba savo nuostatų nerengia, nors mokyklos nuostatų 37.2 ir 41.1 p. tai reglamentuoja.

	<p>Iš pokalbių su įvairiomis bendruomenės grupėmis ir mokyklos administracija, dokumentų analizės, vertintojai daro išvadą, kad Druskininkų „Saulės“ pagrindinėje mokykloje savivaldos sprendimai yra tinkami, nes keičia mokyklos gyvenimą, formuoja įtraukiojo ugdymo politiką.</p>
<p>1.4. Veikimas kartu, 3 lygis.</p>	<p>Veikimas kartu paveikus. Bendradarbiavimo kultūra siekiant tenkinti įvairių mokinių poreikius tinkama ir yra stiprusis veiklos aspektas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos personalo susitarimai, skatinantys palaikyti geranoriškus santykius, atspindi įvairiose mokyklos tvarkose: Bendruomenės informavimo ir komunikavimo tvarkos apraše, telkiančiame „tobulinti Mokyklos bendruomenės nuolatinį bendravimą ir bendradarbiavimą“, Bendruomenės etikos kodekse, siekiančiame, „kad visų Mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitais principais“, Darbo tvarkos taisyklėse, užtikrinančiose, kad mokyklos bendruomenės narių santykiai būtų grindžiami „demokratiškumo, sąžiningumo, abipusio pasitikėjimo, lygiateisiškumo principais, geranorišku bendradarbiavimu“; • pagarba grindžiamas visų bendruomenės narių bendravimas ir bendradarbiavimas: apklausoje teiginiui „Mūsų mokykloje vadovai pagarbiai elgiasi su visais mokytojais ir kitais darbuotojais“ pritaria arba beveik pritaria 91,3 proc. pedagogų, o teiginiui „Mokykloje mokiniai ir mokytojai vieni su kitais elgiasi pagarbiai“ pritaria arba beveik pritaria 80,2 proc. apklausoje dalyvavusių tėvų. Pokalbių metu Mokyklos ir Mokinių tarybos atstovai paminėjo mokyklos išskirtinumą ir privalumą: „bendruomeniškumą, tarpusavio ryšį, draugiškus mokinių ir mokytojų santykius“. Bendradarbiavimas ir įtraukios kultūros kūrimas per geranoriškus tarpusavio santykius kaip stiprusis veiklos aspektas išskirtas 18 (30,0 proc.) stebėtų pamokų; • mokytojai teikia kolegišką profesinę paramą vieni kitiems: apklausoje 75,0 proc. mokytojų pritaria teiginiui „Bet kada galiu paprašyti kolegų profesinės pagalbos“, o teiginiui „Mūsų mokykloje mokytojai visada sulaukia paramos ir emocinio palaikymo iš kolegų“ pritaria arba beveik pritaria 89,6 proc. mokytojų. Geranorišką dalijimąsi priemonėmis patvirtina teiginio „Mokytojai gali naudotis bet kuriame mokyklos kabinete esančiomis priemonėmis“ atsakymai, tam pritaria ar beveik pritaria 88,9 proc. pedagogų; • bendradarbiavimą skatinanti kolegiali pagalba rengiant individualizuotas ir pritaikytas programas SUP mokiniams, sprendžiant mokinių elgesio ir drausmės problemas, Metodinės tarybos narių ir pagalbos mokiniui specialistų teigimu, tinkamai teikiama įsitraukiant dalykų mokytojams, klasių auklėtojams ir švietimo pagalbos mokiniui specialistams; • pedagogams teikiama paveiki mokytojų padėjėjų ir spec. pedagogų pagalba: apklausos duomenimis, teiginiui „Kartu su manimi pamokoje dirbantis specialusis pedagogas, mokytojo padėjėjas padeda ne tik specialiųjų poreikių turintiems, bet ir kitiems mokiniams“ pritaria ar beveik pritaria dalis (58,6 proc.) mokytojų. Bendradarbiavimu paremtas mokytojo padėjėjo ir mokytojo darbas stebėtas 11 (18,3 proc.) pamokų. Beveik visada spec. pedagogai SUP mokinius ugdo atskirame kabinete, mokinius įtraukiantis spec. pedagogo ir mokytojo darbas stebėtas tik 2 ir 4 sanatorinės kl. matematikos pamokoje; • dirbdami kaip viena ambicinga profesionalų komanda, mokytojai pasiekia aukštesnių individualių ir bendrų rezultatų: įgyvendinant strateginius

	<p>ir metinius veiklos planus, ugdymo planą pagal kompetencijas ir savo veiklos sritis išitraukia VGK, mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo, dalykų metodinės, projektų rengimo ir įgyvendinimo, laikinai užduotims atlikti suformuotos darbo grupės; bendradarbiaujama rengiant planavimo dokumentus, Mokinių pasiekimų gerinimo planą, įvairius aprašus ir tvarkas.</p> <p>Kolegialus mokymasis vidutiniškas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokytojai neblogai vieni su kitais dalijasi sėkmės istorijomis, patirtimi įveikiant nuotolinio mokymo iššūkius dirbant <i>Microsoft TEAMS</i> aplinkoje, įsisavinant naujas mokymo(si) platformas, įrankius, naujas kompiuterines programas, pradinio ugdymo mokytojai „Pedagoginėse praktinėse dirbtuvėse“ dalijasi kūrybiškumą ugdančiais metodais, kūrybiniais sumanymais; • pedagogai metodinėse grupėse analizuoja mokinių mokymosi pažangą: apklausos duomenimis, teiginiui „Mokykloje yra numatytas laikas mokytojams kartu analizuoti kiekvieno mokinio pažangą, planuoti tolesnį jo mokymąsi“ pritaria ar beveik pritaria 68,2 proc. pedagogų, tačiau kiekvieno vaiko pažangos matavimas kaip stiprusis pamokos aspektas išskirtas tik 10 (16,6 proc.) pamokų; • mokytojai siekia mokytis vieni su kitais studijuodami teorinius šaltinius, stebėdami kolegų pamokas. Apklausos duomenimis, teiginiui „Mokykloje įprasta stebėti kitų kolegų pamokas“ pritaria arba beveik pritaria 64,6 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų, tačiau Metodinės tarybos nariai pokalbyje teigė, kad atvirų pamokų vedė nedaug, argumentavo, kad bendradarbiavimas sumažėjo dėl pandemijos, atsisakyta atestacijos, o pamokos metodikos, kaip kelti pamatuojamą pamokos uždavinį, mokėsi seniai. <p>Apibendrinami surinktą informaciją, vertintojai daro išvadą, jog veikimas kartu kuria pasitikėjimą bendruomenės nariais, kolegialus mokymasis telkia komandiniam darbui ir padeda nugalėti įtraukiojo ugdymo planavimo ir organizavimo iššūkius.</p>
1.5. Bendradarbiavimas su tėvais / globėjais, 3 lygis.	<p>Bendradarbiavimas su tėvais / globėjais skatinant įtraukiojo ugdymo kultūrą geras. Tinkamas pažinimas ir sąveika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tėvų informavimo ir švietimo sistema lanksčiai atliepia tėvų poreikius ir mokyklos specifiką: tėvų įtraukimas į dalyvavimą vaikų ugdyme tinkamai aptartas Druskininkų „Saulės“ pagrindinės mokyklos Bendruomenės informavimo ir komunikavimo tvarkos apraše; Mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašo skyriuje „Pagalbos mokiniui teikimas“, 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane numatytas uždavinys „Stiprinti bendruomenės narių bendradarbiavimą, mokyklos ryšį su šeima ir skatinti aktyvų tėvų dalyvavimą vaiko ugdyme(-si)“ ir detalizuotos jo įgyvendinimo priemonės; • mokytojai domisi tėvų galimybėmis padėti vaikams augti ir pasiūlo tėvams tinkamus pagalbos ir bendradarbiavimo būdus bei formas: apie mokyklos veiklą tėvai informuojami mokyklos interneto svetainėje http://www.saulesmokykla.lt, „Facebook“ paskyroje, elektroniniame dienyne (TAMO), susirinkimuose, pokalbiuose, pagalbos mokiniui specialistai tėvams siunčia straipsnius, su tėvais kalbama telefonu, vyksta individualūs susitikimai, ruošiami lankstinukai, kaip padėti vaikui. Pokalbyje VGK nariai

	<p>patvirtino, kad „Tėvai mokykloje labai laukiami“, tačiau, apklausos duomenimis, 43,4 proc. 2–8 klasių mokinių tėvų ir globėjų pageidautų įvairesnių bendravimo su tėvais formų;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokytojai organizuoja susitikimus su tėvais ir tai gerina mokinių mokymosi rezultatus: apklausos duomenimis, 80,2 proc. 5–8 klasių ir 77,6 proc. 2–4 klasių mokinių tėvų pritarė ar beveik pritarė teiginiui „Mokykloje mokytojų ir tėvų susitikimai aptariant vaiko pažangą gerina mokymosi rezultatus“, pasiekimų ir pažangos vertinimo informacija aptariama individualių pokalbių metu, VGK pasitarimų metu, 5–8 kl. po signalinio pusmečio organizuojami trišaliai pokalbiai (mokinys – tėvas – auklėtojas / mokytojas / pavaduotojas ugdymui), tačiau dažniausiai analizuojama tik mokinių, turinčių mokymosi sunkumų, pasiekimų ir pažangos informacija, neįtraukiant kiekvieno mokinio; • mokinių tėvai skatinami inicijuoti prasmingas veiklas, projektus, aktyviau dalyvauti Mokyklos tarybos darbe, klasių išvykose, pasitarimuose. <p>Tėvų įsitraukimas vidutiniškas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tėvai neblogai įsitraukia į vaikų ugdymą(si) įvairiomis formomis, bendradarbiaujama abiem pusėms tinkamu laiku: apklausoje 50,0 proc. mokytojų pritaria ar beveik pritaria teiginiui, kad „Mokytojų neerzina tėvai, kurie per daug kišasi į vaiko ugdymą“, o 46,3 proc. 5–8 kl. ir 44,9 proc. 2–4 kl. mokinių tėvų visiškai pritaria teiginiui „Tėvai mokykloje jaučiasi laukiami“; • tėvai skatinami aktyviau įsitraukti įgyvendinant mokyklos tikslus ir uždavinius („Atvirų durų dienos“ tėvams, aktyvių tėvų klubo įkūrimas, bendri klasės, mokyklos, šeimos renginiai, pagalbos mokiniui pasitarimai, edukacinių ir poilsio erdvių kūrimas), tačiau, pasak administracijos, pastaruoju metu tėvų įkurto klubo veikla pristabdyta, nepakankamas tėvų aktyvumas pastebėtas ir išanalizavus elektroniniame dienyne atsitiktiniu būdu pasirinktų klasių tėvų prisijungimą – ne visi tėvai prisijungę prie dienyno, daliai tėvų mokyklos teikiama informacija neprieinama; • ryšiai su tėvais stiprinami kasmet kartu švenčiant tradicines, valstybines šventes, nors iš pokalbių su administracija paaiškėjo, kad tėvų aktyvumas nėra didelis, vidutiniškas tėvų aktyvumas stebėtas ir apklausoje: dalyvavo mažiau nei pusė tėvų (2–4 kl. – 102, 5–8 kl. – 84 tėvai). <p>Apibendrinę duomenis, vertintojai daro išvadą, kad bendradarbiavimas su tėvais yra geras: atliepia bendruomenės narių interesus, tėvų į(si)traukimas į mokyklos veiklą prisideda prie kiekvieno mokinio ugdymo(si) sėkmės.</p>
1.6. Mokyklos tinklaveika, 3 lygis.	<p>Mokyklos tinklaveika vertinama gerai. Tinklaveikos atvirumas tinkamas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokykla yra atvira pasauliui, mezga socialinius ryšius: bendradarbiaujama su Druskininkų Jaunimo užimtumo centru, įtraukiant dalį mokinių į prasmingas veiklas, Druskininkų savivaldybės sveikatos biuru, kuris padeda organizuoti veiklas, susijusias su mokinių ir mokytojų sveikatinimu; glaudūs ryšiai sieja mokyklą su Druskininkų švietimo centro pedagogine psichologine tarnyba: konsultuojamasi rengiant SUP mokinių dokumentus, sudarant individualius ugdymo planus, tačiau, pasak pagalbos mokiniui specialistų, pagalbos reikėtų daugiau ir operatyvesnės. Apklausos duomenimis, teiginį „Mokyklos bendradarbiavimas su socialiniais partneriais yra labai formalus“ paneigė ar beveik paneigė 61,3 proc. pedagogų;

	<ul style="list-style-type: none"> • bendruomenės nariai domisi kintančia aplinka, reaguoja į pasikeitimus: siekiant įgyvendinti ugdymo planą, sudarytos sąlygos dalį ugdymo turinio įgyvendinti ne tik mokykloje, bet ir kitose aplinkose: Alytaus STEAM atviros prieigos centre, „Atvirų durų“ renginiuose Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centro Druskininkų filiale, UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre, Valstybinių miškų urėdijoje, Druskininkų regioniniame padalinyje, SNOW arenoje ir tai mokymo(si) procesą daro įdomesnę, patrauklesnę bei inovatyvesnę, tačiau mokyklos tinklalapio skiltyje „Pamokos netradicinėje aplinkoje“ pristatytos tik 6 pamokos, o mokyklos ugdymo plane paminėtos tik kelios netradicinės dienos, skirtos pažintinei ir kūrybinei veiklai; • pokalbyje su Mokyklos taryba paaiškėjo, kad su vietos bendruomene mokykla bendradarbiauja nesistemiškai; apklausos duomenimis, 56,6 proc. mokytojų pritaria ar beveik pritaria teiginiui „Vietos / mikrorajono bendruomenė yra aktyvi mokyklos gyvenime“; • palaikomi ryšiai su kitomis mokyklomis, siekiant didinti mokymosi motyvaciją ir skatinti mokymosi pažangą: pradinio ugdymo mokytojos dalyvavo projekte „Bendradarbiaujančios klasės“, nuotoliniu būdu buvo nutiestas virtualus tiltas su Raseinių r. Nemakščių Martyno Mažvydo gimnazijos bei Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos antrokais ir jų mokytojais. Kol kas tokius ryšius užmezgę tik pradinių klasių mokytojai, mokyklai būtų tikslinga įtraukti daugiau pedagogų, bendradarbiauti ne tik nuotoliniu būdu, bet ir vykstant vieniems pas kitus. <p>Tinklaveikos prasmingumas neišskirtinis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos tinklaveika padeda kompleksiskai siekti užsibrėžtų tikslų: iš pokalbių su bendruomene, dokumentų analizės, informacijos mokyklos interneto svetainėje išsiaiškinta, kad mokykla neblogai kuria ir palaiko prasmingus ryšius su įvairiais socialiniais partneriais. Tinkamos patirtys, rodančios įtraukijį ugdymą, vyksta per projektines veiklas: dalyvaujant projekte „Sportuoju. Keliauju. Atrandu“, finansuojamame SRF lėšomis, įtraukiant asmenis, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių ir (ar) negalią; mokykla įsitraukia į respublikinius projektus „Mokausi iš kino“ ir „Kino busas“, bendruomenės nariai dalyvauja konkurse „Ekologiškos Kalėdos“, projekte „Sveikatiada“, kurį įgyvendina VŠĮ „Tikra mityba“; Druskininkų Visuomenės sveikatos biuro organizuojamame konkurse–parodoje „Sveikatos galerija“, mero inicijuotame konkurse „Idėja mokyklai“; • mokykla siekia įtraukti socialinius partnerius į mokyklos veiklas, tačiau iš pokalbio su administracijos atstovais paaiškėjo, kad partnerystės nėra planuojamos, jos vyksta nesistemiškai, nesudarytos bendradarbiavimo sutartys, siekiant perspektyvumo, nepa(si)matuojamas tinklaveikos veiksmingumas, nauda ir sąnaudos. <p>Išanalizavus minėtus duomenis daroma išvada, kad puoselėjami ryšiai su socialiniais partneriais ir plėtojama tinklaveika yra potenciali – padeda siekti užsibrėžtų tikslų ir sudaro geras galimybes kurti įtraukią ir atvirą mokyklą.</p>
1.7. Kompetencija, 2 lygis.	<p>Kompetencija neišskirtinė, pozityvus profesionalumas vidutiniškas ir iš dalies kuria prielaidas mokykloje organizuoti šiuolaikišką ir įtraukijį ugdymą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokytojai gerbia mokinius ir laikosi pedagogo etikos, yra tolerantiški

	<p>– pagarbūs, pozityvūs, geranoriški tarpusavio santykiai tarp mokinių ir mokytojo kaip stiprusis pamokos aspektas paminėti 30 (50,0 proc.) pamokų (žr. 2.2), o 69,0 proc. apklausoje dalyvavusių 5–8 kl. mokinių pritarė arba beveik pritarė teiginiui „Mokyklos mokytojai ir kiti darbuotojai yra labai draugiški“;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetai – palankios mokymosi aplinkos, gerinant pamokos kokybę, kūrimas, skatinant savarankišką mokinių mokymąsi, taikant įvairias mokymosi strategijas, stebint bei fiksuojant asmeninę kiekvieno pažangą, organizuojant klasių auklėtojų veiklą, teikiant kolegialųjį grįžtamąjį ryšį pedagogams – orientuoti į gilesnes įtraukiojo ugdymo praktikas, susijusias su mokinių savivaldžiu mokymusi. Sąmoningas ir kryptingas mokymasis, analizuojant sėkmes ir problemas, dalijantis vertinga patirtimi ves įtraukiojo ugdymo sampratos link; • per paskutinius trejus metus dauguma mokytojų tobulino socialines emocines kompetencijas, 34 (53,1 proc.) mokytojai dalyvavo mokykloje organizuojuose mokymuose „Mokinių mokymosi gerinimas: kiekvieno asmeninės pažangos link“ (programą sudarė 5 moduliai); 28 (43,7 proc.) mokytojai dalyvavo konferencijoje „Įtraukusis ugdymas – ar tikrai kiekvienas vaikas turi išmokti „traukti šaknį“. Mokytojų kompetencijų tobulinimas vyksta tinkama linkme, tačiau ugdymo kokybei kol kas daro nepakankamą įtaką: vertinimo metu stebėta 41 (68,3 proc.) tradicinė pamoka, kurioje mokinys buvo pasyvus informacijos priėmėjas, 14 (23,3 proc.) pamokų buvo bandoma dirbti šiuolaikiškai, 5 (8,3 proc.) stebėtos pamokos buvo šiuolaikinės, jose mokiniai aktyviai dalyvavo pamokoje, vyravo mokymasis; • stebėtų pamokų vertinimas pagal darbo stažą rodo, kad mokytojų, kurių darbo stažas 0–10 m., trys iš penkių pamokos aspektų vertinti geriausiai, lyginant su ilgesnį darbo stažą turinčių mokytojų stebėtų pamokų vertinimais: aspekto „Mokymosi patirtys“ vertinimo vidurkis – 2,50, „Vertinimas ugdant“ – 2,63, „Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai“ – 2,50. Žemiausiai šie aspektai vertinti mokytojų, kurių darbo stažas yra 21–30 m., pamokose: „Mokymosi patirtys“ – 2,28, „Vertinimas ugdant“ – 2,22, „Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai“ – 2,06. Tikėtina, mokytojai, kurių darbo stažas 0–10 m, siekdami kokybiško ugdymo(si) ir kiekvieno mokinio pažangos, stiprindami įtraukųjį mokymą(si), mokymuose įgytas žinias taiko praktiškai savo pamokose, išbando įvairias strategijas mokymo(si) sėkmei gerinti ir tai daro poveikią įtaką šiuolaikinės mokymosi paradigmos įgyvendinimui; • vertinimo savaitę mokykloje stebėta pamokų, kurios buvo vertinamos kaip paveikios ir įtraukiančios visus mokinius (žr. 2.2). Šių dalykų mokytojai galėtų dalintis gerąja įtraukiojo ugdymo patirtimi su kolegomis, padėti jiems keisti nuostatas ir spręsti kylančias didaktines problemas dėl įtraukties. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad mokytojų kompetencija pamokose kurti sąlygas įvairių poreikių mokiniams yra nebloga, taip pat yra ką tobulinti, sustiprinti ir išplėtoti.</p>
1.8. Nuolatinis profesinis tobulėjimas, 3 lygis.	<p>Nuolatinis profesinis tobulėjimas siekiant kokybiškai įgyvendinti įtraukųjį ugdymą yra geras. Reiklumas sau neblogas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asmeninis meistriškumas paremtas nuostata kuo geriau atlikti savo

darbą, siekti nuolatinio tobulėjimo: mokytojų veiklos įsivertinimą 2019 m. ir 2020 m. inicijavo ir organizavo mokyklos administracija, mokytojai pildė ataskaitas apie pedagoginę ir metodinę veiklą, dalijamasi patirtimi su kolegomis, dalyvavimą kvalifikacijos tobulinimo renginiuose. Išanalizavus mokytojų metines veiklos ataskaitas, pastebėta, kad skyrius „Vertinimo išvada ir siūlymai“ nepildomas, susitarimai tarp mokytojų ir administracijos neformuluojami raštu, dokumentas nepasirašomas, nors tokie punktai numatyti. Nuo 2021 m. mokytojų veiklos ataskaitos nerengiamos, Metodinė taryba pokalbio metu paminėjo, kad metodinėse grupėse mokytojai aptaria savo veiklą ir jos rezultatus, tačiau šios informacijos nefiksuoja. Pagalbos mokiniui specialistai ir „Saulutėje“ kalbinti pedagogai teigė, kad didžiuojasi savo darbu ir siekia dirbti kuo geriau;

- asmeninių profesinės veiklos įsivertinimą palaiko personalo mokymosi kultūra mokykloje: kvalifikacijos tobulinimas vyksta pagal Kvalifikacijos tobulinimo planą, kuris įgyvendinamas „atsižvelgiant į švietimo skyriaus numatytas kvalifikacijos kėlimo kryptis“, juo siekiama „plėtoti mokytojų bendradarbiavimą, dalijamasi gerąja patirtimi, siekiant ugdymo kokybės gerinimo“, tačiau išanalizavus plane išdėstytas priemones ir laukiamus rezultatus paaiškėjo, kad priemonės abstrakčios, nedetalizuojamos laike, dažniausiai apibrėžiama „per mokslo metus“, o laukiamas rezultatas nepamatuojamas;

- aukšti mokytojų veiklos lūkesčiai, pagarba profesionalumui, parama tobulinant asmeninį meistriškumą vyksta organizuojant kvalifikacijos tobulinimo renginius: dauguma mokytojų vidutiniškai 8 dienas per metus dalyvauja renginiuose, kartu su kolegomis arba individualiai tobulina kvalifikaciją aktualiomis, į įtrauktį orientuotomis temomis: „Skirtingų mokinių ugdymo(si) poreikių tenkinimas: principai, sąlygos, galimybės“; respublikinėje konferencijoje „Įtraukusis ugdymas – ar tikrai kiekvienas vaikas turi mokėti „ištraukti šaknį“ nuotoliniu būdu dalyvavo 28 pedagogai.

Atkaklumas ir nuoseklumas paveikus.

- mokytojai mokosi pasinaudodami įvairiomis galimybėmis: pedagogų mokymasis mokykloje ir už mokyklos ribų vyksta ne tik mokytojų komandose, bet ir neformaliose grupėse su kolegomis ir iš jų: per elektroninį dienyną, socialiniuose tinkluose, susirašinėjimą, dokumentais dalijantis „debesyse“; įsitraukiant į bendras kultūrinės išvykas, edukacines programas; mokymuose nuotoliniu būdu per Semi Plus platformą;

- mokytojai ir mokyklos administracija paveikiai planuoja asmeninio meistriškumo augimą ir jo atkakliai siekia: trys pradinio ugdymo mokytojos dalyvavo *Teachers Lead Tech* mokymuose, kurių metu lavinami skaitmeniniai įgūdžiai, įgytas žinias mokytojos pritaikė ugdymo procese, mokė pradinukus programavimo pradmenų, pradinukai sėkmingai prisijungė prie ES programavimo savaitės *#Code Week 2021*; pradinių klasių mokytojai dalyvauja projektų „Informatika pradiniam ugdyme“ ir „Vedliai“ veiklose, iš pokalbių su pagalbos mokiniui specialistais paaiškėjo, kad mokytojų padėjėjos taip pat dalyvauja mokymuose, kurie, jų nuomone, naudingi;

- mokymai stiprina skaitmeninio raštingumo ugdymo kompetencijas: išklaudyti kursai *Microsoft Office 365* – programų paketas moderniam ir efektyviam mokyklos bendruomenės darbui, „Skaitmeninių kompetencijų tobulinimas IKT įrankių pagalba organizuojant nuotolinio ugdymo

	<p>pamokas“. Įgytos skaitmeninio raštingumo kompetencijos bei turima įranga, priemonės vertinimo metu tikslingai naudotos 45 (75,0 proc.) pamokose;</p> <ul style="list-style-type: none"> • lyderiai kasdieniu elgesiu demonstruoja sutartas įtraukiojo ugdymo vertybes, susijusias su pedagogų profesiniu augimu: apklausos duomenimis, 93,7 proc. mokytojų sutinka ar beveik sutinka, kad vadovai palaiko pedagogų profesinę refleksiją ir tobulėjimą. <p>Išanalizavę surinktus duomenis vertintojai daro išvadą, kad nuolatinis profesinis tobulėjimas mokykloje yra tinkamas: dauguma mokytojų siekia tobulėti, tinkamai renkasi ir dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo renginiuose stiprina įtraukiojo ugdymo kompetencijas.</p>
Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mokytojų ir kitų darbuotojų bendradarbiavimo kultūra padeda tobulinti įtraukiojo ugdymo(si) praktiką (1.4 – 3 lygis). 2. Tinkamai panaudojami ištekliai kuria sąlygas įtraukčiai mokykloje ir pamokoje (1.1 – 3 lygis). 3. Mokyklos savivaldos diskusijos ir susitarimai kuria sąlygas įtraukiamam ugdymui mokykloje (1.3 – 3 lygis).
Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai	–
Vertinamos srities rekomendacijos	<ul style="list-style-type: none"> • Siekiant didesnio veiklos kryptingumo įtrauktis visiems sampratos link būtų tikslinga konkretinti mokyklos tikslus ir uždavinius, numatyti ne tik kiekybinius, bet ir kokybinius pasiektų rezultatų vertinimo kriterijus. • Pasitelkti mokytojų veiklos įsivertinimą įtraukiojo ugdymo praktikos pokyčiams įgyvendinti.

2. Vertinimo sritis: UGDYMAS(IS) IR MOKINIŲ PATIRTYS

Vertinimo lygis: 3

Rodiklis, vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
2.1. Ugdymo(si) planavimas, 2 lygis.	<p>Ugdymo(si) planavimas patenkinamas, išskyrus gerai vertinamą pagalbą mokiniui ir šeimai, taip pat mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų veiklą, kuri yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas. Ugdymo(si) tikslai yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apibendrinus stebėtų pamokų protokolų duomenis matyti, kad pamokos aspektas „Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi“ yra vertinamas 2,40, moda (dažniausias vertinimas) – 2; • mokytojai, keldami ugdymo tikslus, ne visada atsižvelgė į mokinių asmeninę, socialinę ir kultūrinę patirtį, jų gyvenimo ir mokyklos veiklos kontekstą, o formuluoti mokymosi uždaviniai retai atliepė skirtingas mokymosi galimybes, ne visada sukūrė sąlygas kiekvienam mokiniui jo siekti sau patogiu būdu; • dauguma (86,7 proc.) mokytojų pamokose planavo ugdyti mokinių bendrąsias ir / ar dalykines kompetencijas, dažniausiai – pažinimo (60,0 proc. stebėtų pamokų), komunikavimo (51,7 proc.) ir mokėjimo mokytis (48,3 proc.). Pavienėse stebėtose pamokose (pavyzdžiui, 3c kl. pasaulio pažinimo, 7b kl. fizikos) šios kompetencijos buvo paveikiai ugdytos: tinkamai parinkti metodai, užduotys padėjo įgyti prasmingos patirties

(stebėjimo, tyrinėjimo, eksperimentavimo), įsitraukti į mokymosi procesą, ugdytis realiam gyvenimui reikalingus įgūdžius, mokiniai rinkosi reikiamas mokymosi priemones ir būdus, patys planavo mokymosi laiką. Socialinę kompetenciją planuota ugdyti 25,0 proc., asmeninę – 20,0 proc., iniciatyvumo ir kūrybingumo – 20,0 proc. stebėtų pamokų;

- daugumoje (83,3 proc.) stebėtų pamokų mokymo(si) uždavinys buvo skelbtas (žodžiu, raštu ar / ir naudojant informacines komunikacines technologijas). Tačiau tik 9 (15,0 proc.) pamokose (4a kl. lietuvių k., 5c kl. istorijos, 7b kl. biologijos, 7b kl. fizikos, 3c, 2 ir 4 sanatorinės kl. pasaulio pažinimo, specialiosios (lavinamosios) kl. komunikacinės veiklos, 5b kl. fizinio ugdymo, 7a kl. rusų k.) mokiniai aiškiai žinojo laukiamą asmeninį rezultatą, buvo sukurtos sąlygos kiekvieno mokinio įsitraukimui;

- tinkamą mokymo(si) uždavinio formulavimą vertintojai fiksavo 23 (38,8 proc.) pamokose, 13 (21,6 proc.) pamokų sukurtos galimybės jo siekti sau patogiu būdu pagal optimalias asmenines galimybes, pavyzdžiui, 3c, 2 ir 4 sanatorinės kl. pasaulio pažinimo, 4a, 1 ir 3 sanatorinės kl. lietuvių k, 5b kl. fizinio ugdymo, 6c kl. technologijų, 7b kl. biologijos pamokose, 7b kl. fizikos, 7 ir 8 sanatorinės kl. matematikos, 8b kl. matematikos, specialiosios (lavinamosios) kl. komunikacinės veiklos, 1c, 2 specialiosios (lavinamosios) kl. logopediniuose užsiėmimuose. Daugumoje (81,6 proc.) pamokų uždavinys buvo orientuotas į mokinių žinių ir supratimo siekį („atpažins“, „atliks“, „įtvirtins“), o ne į konkretų, pamatuojamą rezultatą. Tokiose pamokose buvo nepakankamai aišku, koks turės būti veiklos rezultatas, t. y., ką mokiniai privalės žinoti, ką turėtų suprasti, ko turėtų išmolti. Lūkesčiai skirtingų gebėjimų mokiniams dažnu atveju nebuvo įvardinti ir liko neaiškūs. Mokiniai retai skatinti ambicingai siekti aukščiausio jiems įmanomo rezultato ir prisiimti atsakomybę už asmeninius pasiekimus;

- nors apklausos teiginiui „Mano mokiniai žino savo mokymosi tikslus“ „tikrai taip“ pritaria 40,4 proc., o „lyg ir taip“ – 48,9 proc. dalyvavusių apklausoje mokytojų; teiginiui „Kartu su mokytojais aptariame, ką turiu išmolti artimiausiu metu“ „tikrai taip“ pritaria 29,1 proc., o „lyg ir taip“ – 36,9 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių; teiginiui „Mano vaikas žino, kokius tikslus jis turi pasiekti mokydamasis“ „tikrai taip“ pritaria 55,3 proc., o „lyg ir taip“ – 37,6 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių tėvų, pamokose tokia praktika stebėta retai.

Mokinių įvairovės pažinimas, galimų kliūčių numatymas, aplinkos be kliūčių modeliavimas neišskirtinis:

- mokytojai gerai pažįsta kiekvieną mokinį, bet į individualius jų poreikius stebėtose pamokose atsižvelgta nesistemiškai ir tik iš dalies šalintos mokymosi kliūtys;

- daugumoje (68,3 proc.) vertintojų stebėtų pamokų dominavo mokytojas, todėl mokiniams ne visada buvo sudarytos sąlygos tobulinti savivaldaus mokymosi gebėjimus, jie vidutiniškai skatinti kelti ugdymosi tikslus, o pasyvus informacijos perėmėjo vaidmuo nepakankamai stiprina mokinių mokymosi motyvaciją. Nuolatiniai mokinių pastangas stimuliuojantys iššūkiai kelti pavienėse pamokose, pavyzdžiui: 4a kl. lietuvių k., 6a, 6c kl. technologijų, 3c, 4b, 2 ir 4 sanatorinės kl. pasaulio pažinimo, 7b kl. fizikos, 5b kl. fizinio ugdymo;

- 13 pamokų (23,3 proc.) šalia tradicinių stebėti į aktyvią veiklą orientuoti metodai, būdai, formos, užduotys, pavyzdžiai: 3c kl. pasaulio pažinimo, 7b kl. fizikos (praktinis tyrimas, stebėjimas, eksperimentavimas padėjo įgyti prasmingos patirties, buvo ugdomi realiam gyvenimui reikalingi įgūdžiai), 5b, 7a kl. fizinio ugdymo (taikyti pergrupavimo būdai pagal mokymosi poreikius, veiklų įvairovė skatino visų skirtingų poreikių mokinių įsitraukimą į mokymąsi), 5a kl. anglų k., 8a kl. vokiečių k. (darbas porose, komandinis drabas), 2c kl. matematikos, 4b kl. pasaulio pažinimo, 3a kl. anglų k., 1–4 specialiosios (lavinamosios) kl. pažintinės veiklos, 2 specialiosios (lavinamosios) kl. logopediniame užsiėmime (žaidybiniai elementai, „žadinimas“ padėjo sukurti patrauklią mokymosi aplinką, tenkinti visų skirtingų mokinių poreikiai);

- mokinių nuomone, pasirinkimo galimybės pamokoje kuriamos retai: teiginiui „Mokytojai man dažnai leidžia pasirinkti, kokias užduotis atlikti“ „tikrai taip“ pritarė 2,9 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių ir 2,9 proc. mokinių pasirinko – „lyg ir taip“; teiginiui „Galiu pasirinkti, koku būdu pristatysiu savo atliktą darbą (žodžiu, raštu, piešiniu ir kt.)“ „tikrai taip“ pritarė 7,6 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių ir 17,2 proc. mokinių pasirinko – „lyg ir taip“;

- nors dauguma mokytojų stengėsi įtraukti mokinius į veiklas, tačiau nuolatinis mokytojo vadovavimas mokymuisi nesudarė sąlygų tenkinti visų skirtingų mokinių poreikių, patiems mokiniams patenkinti smalsumą, spręsti problemas, patirti pažinimo džiaugsmą, o nepakankamas dėmesys asmeninės pažangos matavimui neteikė galimybių džiaugtis savo ir kitų pasiekimais bei pažanga;

- 35,0 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų pritaria teiginiui „Vaiko mokymosi sunkumus dažniausiai lemia nepalanki šeimos aplinka“, 40,0 proc. nei pritaria, nei nepritaria ir 19,0 proc. nepritaria teiginiui. Pritarimas šiam teiginiui, tyrėjų komandos teigimu, reiškia priešingą įtraukiamam ugdymui nuostatą;

- pokalbiuose mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai patvirtino, kad mokinio individualių poreikių atpažinimas ir pripažinimas vyksta mokytojui stebint mokinio mokymosi veiklą, elgesį pamokose, bendradarbiaujant su tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbos specialistais, pagal poreikį konsultuojantis su Druskininkų švietimo centro pedagogine psichologine tarnyba;

- V GK nariai teigia, kad pastebėjus mokymosi sunkumus yra bendradarbiaujama su švietimo pagalbos specialistais ir, esant poreikiui, mokiniai siunčiami įvertinti ugdymosi sunkumų priežasčių į Druskininkų švietimo centro pedagoginę psichologinę tarnybą. Atlikto įvertinimo rezultatai yra aptariami V GK posėdžiuose, pristatomi mokytojams, jais remiamasi rengiant individualų ugdymo ir pagalbos mokiniui planą; atvykusiems iš užsienio mokiniams pagal poreikį sudaromas integracijos į mokyklos bendruomenę planas, individualus ugdymo planas, teikiama specialistų pagalba – tai padeda modeliuoti mokymosi aplinką be kliūčių;

- mokykloje sudarytos galimybės kiekvienam mokiniui, ypač turinčiam nepalankias socialines, ekonomines, kultūrinės sąlygas namuose, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, pasirinkti jo poreikius atliepančias įvairių krypčių neformaliojo vaikų švietimo programas, pailgintą grupę: dalis (10 proc.) SUP mokinių lanko neformaliojo švietimo

užsiėmimus, taip pat lanko būrelius mieste;

- specialiųjų klasių mokiniai turi galimybę integruotis į mokyklos bendruomenę, miesto bendruomenę. Jie dalyvauja šventėse, akcijose. Pailgintose grupėse kartu su kitais vaikais bendrauja, žaidžia. Mokiniai turi galimybę susipažinti su kitokiais vaikais;

- 36,1 proc. apklausoje dalyvavusių 1–8 kl. mokinių pritarė arba beveik pritarė teiginiui, kad „Mokytojams įdomu, kuo aš domiuosi ir ką aš veikiu laisvalaikio“.

Pastoliavimas (kaip ugdymo planavimo būdas, kurio metu numatomi edukaciniai sprendimai, padedantys mokiniams išvengti mokymosi kliūčių ir užtikrinti mokymosi sėkmę) vidutiniškas:

- mokymosi procese kliūčių įveikai planuojama ir taikoma parama kaip pastoliai, kad mokinys pats pasiektų numatyto tikslo (papildomos priemonės, nukreipiantys klausimai, galimybė dirbti su kitu / kitais mokiniu / mokiniais) vertintojų fiksuota 15 (25,0 proc.) pamokų. Tinkamas ugdymo planavimo būdas (pastoliavimas), padedantis mokiniams išvengti mokymosi kliūčių stebėtas 1a, 3c, 4a kl. lietuvių k., 7a kl. rusų k., 3c kl. pasaulio pažinimo, 2 ir 4 sanatorinės kl. pasaulio pažinimo, 1a kl. tikybos, 1–4 specialiosios (lavinamosios) kl. pažintinių veiklų, 6a kl. technologijų, 1a kl. dailės ir technologijų, 6a kl. dailės, 5a, 5b kl. anglų k., 8b kl. biologijos, 5 ir 6 sanatorinės kl. istorijos, 2 ir 4 sanatorinės kl. matematikos, 9 ir 10 sanatorinės kl. lietuvių k. pamokose, 2 specialiosios (lavinamosios) kl. logopediniame užsiėmime;

- mokytojų nuomone, pamokoje sudarytos sąlygos skirtingais būdais pasiekti geriausių rezultatų (teiginiui „Ruošdamasis pamokai parengiu skirtingo lygio užduotis“ „tikrai taip“ pritaria 50,0 proc. dalyvavusių apklausoje mokytojų, o 37,0 proc. mokytojų pasirinko „lyg ir taip“; teiginiui „Ruošdamasis pamokai numatau galimybes mokytis skirtingais būdais (žodiniu, vaizdiniu, kinestetiniu ar kt. būdu)“ „tikrai taip“ pritaria 67,4 proc. dalyvavusių apklausoje mokytojų, o 23,9 proc. mokytojų pasirinko „lyg ir taip“; teiginiui „Planuodamas pamoką numatau, kaip įtraukti kiekvieną mokinį“ „tikrai taip“ pritaria 61,7 proc. dalyvavusių apklausoje mokytojų ir 27,7 proc. mokytojų pasirinko – „lyg ir taip“; nors reikia paminėti, kad vertintojų stebėtose pamokose minėtuose teiginiuose apibūdinta praktika fiksuota retai;

- apibendrinus stebėtų pamokų duomenis matyti, kad mažiau negu pusėje 11 (18,3 proc.) pamokų sudarytos sąlygos skirtingais būdais pasiekti geriausių rezultatų, pritaikant ugdymo turinį, veiklas, užduotis, metodus ar mokymosi tempą skirtingų gebėjimų mokiniams: 6c kl. technologijų, 4b kl. pasaulio pažinimo, specialiosios (lavinamosios) kl. komunikacinės veiklos (užduotys diferencijuotos trimis lygiais: laiko, atlikimo būdo, sudėtingumo); 5b kl. fizinio ugdymo (veiklos, turinys, užduotys pritaikomos dviem skirtingų poreikių (parengiamoji grupė) mokiniams, jos dirba su visa klase), 7 ir 8 sanatorinės kl. matematikos (mokiniai kalba trimis kalbomis: lenkų, rusų, lietuvių; skirtingi mokinių poreikiai, gebėjimai; diferencijuotas turinys, mokymosi tempas), 1 ir 3 sanatorinės kl. lietuvių k. (ugdymo turinys, veiklos, užduotys), 5c kl. matematikos (pasirinktos skirtingos užduotys), 8b kl. matematikos (mokiniai gali rinktis 3 skirtingų lygių užduotis (žalias, geltonas, raudonas lapelis), 6b kl.

informacinių technologijų (gali rinktis, ar piešti pagal mokytojos pateiktą pavyzdį, ar kurti savo); 6b kl. lietuvių k. (gali pasirinkti pristatymo būdą), 6c kl. dailės (mokymosi tempas) pamokose;

- vertinimo metu fiksuota, kad 14 pamokų (23,3 proc.) pagalbą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams teikė mokytojo padėjėjos, specialioji pedagogė bei socialinė pedagogė.

Planavimo lankstumas ir nuoseklumas yra patenkinamas. Mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai) vidutiniškai planuoja, rengia, peržiūri ugdymo programas, individualius ugdymo(si), pagalbos planus, reflektuodami sėkmes ir nesėkmes:

- visi mokiniai, kuriems reglamentuoja teisės aktai, mokykloje turi parengtus individualius ugdymosi planus ir programas;

- pokalbyje su V GK dalyvavę mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai akcentavo, kad bendradarbiaudami tarpusavyje jie aptaria kiekvieno mokinio, kuriam sudaromas individualus planas, poreikius, parengia planą pagal susitartą formą ir su juo supažindina mokinio tėvus. Bendradarbiavimas su tėvais vyksta pagal poreikį. Mokykloje pagal poreikį (ne rečiau kaip kartą per metus) vyksta susitikimai su SUP mokiniams ir jų tėvais, pagalbos mokiniui specialistais. Mokytojai aptaria SUP mokinių mokymosi sėkmes ir problemas, pildo Pasiekimų vertinimo aprašą;

- išanalizavus mokyklos dokumentus, iš pokalbių su administracija nustatyta, kad mokykloje pagal poreikį išnaudojamos Bendrųjų ugdymo planų galimybės jungiant pamokas, integruojant mokomuosius dalykus, prevencines programas, sudarant galimybes rinktis įvairius neformaliojo švietimo užsiėmimus pagal individualius poreikius;

- pokalbiuose su administracija, mokytojais paaiškėjo, kad mokykloje mokytojai veda integruotas pamokas (formalių susitarimų nėra), kurias kartu planuodami mokytojai tinkamai išnaudoja savo potencialą ir paveikia kuria įtraukiojo ugdymosi praktikas mokykloje;

- valandas, skirtas mokinio ugdymo(si) poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, mokykla neblogai panaudoja įvairių mokomųjų dalykų mokymosi pasiekimams gerinti: 1, 2, 4 kl. – mokymosi pagalbai teikti; 3 kl. (1 pamoka) – matematiniams gebėjimams bei loginiam mąstymui ugdyti naudojant informacines technologijas; papildomoms informacinių technologijų pamokoms 7 ir 8 kl. (7 kl. I pusr., 8 kl. II pusr.), pagilintam gamtamoksliniam ugdymui organizuoti (papildoma biologijos pamoka 8 kl.), ugdymo turinį papildančiam dalykui (sveikai gyvensenai) 5 kl. dėstyti. Vertintojų aplankytose 3 konsultacijose buvo paveikiai dirbama su visais dalyvaujančiais mokiniams: individualiai, grupėmis;

- pamokos aspektas „Planavimo lankstumas ir nuoseklumas“ 12 (20,0 proc.) pamokų buvo minimas kaip stiprusis pamokos aspektas, 15 (25,0 proc.) pamokų – kaip tobulintinas. Mažiau negu pusėje stebėtų pamokų (6 (10,0 proc.) tinkamai suplanuotos veiklos padėjo siekti numatytų rezultatų, išsikeltų ugdymo(si) tikslų, veiklos jose dažniausiai buvo struktūruotos, pagrįstos, orientuotos į mokinių įtrauktį, vienos kitas papildė, derėjo, pvz.: 4a kl. lietuvių k., 1b, 8b kl. matematikos, 5a kl. anglų k., 6c kl. dailės, 6a kl. technologijų, 2 ir 4 sanatorinės kl. pasaulio pažinimo, specialiosios (lavinamosios) kl. komunikacinės veiklos pamokose. Vertintojai pastebėjo,

kad planuodami pamokas mokytojai didžiausią dėmesį skiria veikloms, kurios orientuotos į naujos medžiagos žinių įsiminimo ir taikymo lygmenį. Mokytojai nesistemiškai numato, su kokiais mokymosi, aplinkos, veiklos būdų ir metodų barjeriais gali susidurti mokiniai.

Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys planuojant ir įgyvendinant ugdymo(si) procesą vertinami gerai ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas. Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, jog mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir mokytojų padėjėjai (mokykloje dirba 18 padėjėjų) dirbdami kartu tinkamai siekia visiems mokiniams (ypač turintiems didelių specialiųjų ugdymosi poreikių) sudaryti sąlygas sėkmingai dalyvauti ugdymo(si) procese:

- stebėtų pamokų analizė rodo, kad pamokos metu mokytojo padėjėjas ar specialusis pedagogas dažniausiai būna šalia didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, tačiau, esant poreikiui, pagalbą teikia ir kitiems klasės mokiniams. Pokalbyje su Metodine taryba mokytojai teigė, kad pagalbos specialistai dirba lanksčiai, visada galima juos pasikviesti į pamoką esant reikalui, jei pamokos tema yra sudėtingesnė;

- mokytojų nuomone, pamokoje mokytojo padėjėjas paveikia drauge kuria sąlygas visiems mokiniams sėkmingai dalyvauti bendrame ugdymo(si) procese (teiginiui „Kartu su manimi pamokoje dirbantis specialusis pedagogas, mokytojo padėjėjas padeda ne tik specialiųjų poreikių turintiems, bet ir kitiems mokiniams“ „tikrai taip“ pritaria 41,5 proc. dalyvavusių apklausoje mokytojų ir 17,1 proc. mokytojų pasirinko „lyg ir taip“;

- pokalbių su VGK, mokytojais bei mokytojų padėjėjais metu paaiškėjo, kad pamokos planavimo etape mokytojai bendrauja su pagalbos specialistais. Jie tinkamai kartu tariais rengdami individualius planus ir programas, tačiau dar yra neišnaudotų bendradarbiavimo galimybių ruošiantis konkrečiai pamokai. Dauguma mokytojų prieš pamoką trumpai aptaria su pagalbos specialistais mokymosi veiklas, pateikia pamokos užduotis, tačiau nesikalba apie tai, kokia korekcinė pagalba pagal individualų mokinio sutrikimą galėtų būti teikiama, kokius pastoliavimo būdus dėl atsirandančių asmeninių, programos ar įgūdžių kliūčių būtų galima planuotai taikyti.

Pagalba mokiniui ir šeimai yra tinkama. Mokykloje aiškiai susitarta dėl paramos ar pagalbos teikimo mokiniams ir šeimoms tvarkos. Teikdama pagalbą, mokykla naudoja vidiniais ir išoriniais resursais, bendradarbiauja su Druskininkų švietimo centro švietimo pagalbos tarnyba, socialiniais partneriais:

- mokyklos Ugdymo plane numatyta, kaip pagalba teikiama įvairių poreikių mokiniams;

- mokinių tėvų nuomone, vaikai laiku sulaukia tinkamos specialistų pagalbos (teiginiui „Kai mano vaikui kyla sunkumų, mokytojai noriai suteikia pagalbą“ „tikrai taip“ pritaria 24,1 proc. dalyvavusių apklausoje mokinių tėvų ir 44,6 proc. mokinių tėvų pasirinko „lyg ir taip“; teiginiui „Mokykloje visada suteikiama reikalingų specialistų pagalba (specialiųjų pedagogų, logopedų, socialinių pedagogų ir kt.) mokiniams, kuriems jos

	<p>reikia“ „tikrai taip“ pritaria 40,5 proc. dalyvavusių apklausoje mokinių tėvų ir 50,0 proc. mokinių tėvų pasirinko „lyg ir taip“). Statistiškai reikšmingai geriau teiginį „Specialistų (specialiojo pedagogo, logopedo, psichologo) pagalba mano vaikui labai veiksminga“ vertina tėvai, kurių vaikai gauna specialiąją pagalbą – standartizuoto vidurkio skirtumas yra 0,59. Galima daryti išvadą, kad informacija apie pagalbos mokiniui poreikį yra prieinama ir tinkama;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokykloje mokosi 85 specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai. Sanatorinėse jungtinėse klasėse ir priešmokyklinio ugdymo grupėje ugdomi vaikai, atvykę gydytis į medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo sveikatos priežiūros įstaigą. Veiksmingai pagalbai teikti mokykloje dirba nepakankamai specialistų, ypač logopedų, specialiųjų pedagogų. Logopedo pagalbą gauna tik tie mokiniai, kuriems ši pagalba yra paskirta Druskininkų švietimo centro švietimo pagalbos tarnybos; • mokykloje mokiniams, turintiems judėjimo negalią teikiama judesio korekcijos specialisto pagalba, pritaikytos aplinkos ir erdvės: pandusas, liftas, sanitarinis mazgas. Veikia sensorinis kambarys. Įrengti 4 mokinio kambariai, kuriuose sudarytos sąlygos (esant poreikiui) vaikams ugdytis individualiai. Mokykla įsigijusi ir naudoja komunikacijos ir techninės pagalbos priemones: bendravimo paveikslėliais rinkinius, planšetinius kompiuterius, laikmatį, širmas aplinkos struktūravimui. Mokykloje įdiegta „Patyčių dėžutė“ (virtualioje aplinkoje), veikia pailgintos dienos grupė, neformaliojo švietimo užsiėmimai. Visos šios priemonės prisideda prie paramos ir pagalbos teikimo veiksmingumo ir įtraukios kultūros kūrimo mokykloje. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad ugdymo(si) planavimas mokykloje sudaro patenkinamas sąlygas mokinių įtraukčiai atsižvelgiant į jų mokymosi skirtumus, poreikius, galimybes ir specialiųjų ugdymosi poreikių ypatumus.</p>
<p>2.2. Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys, 2 lygis.</p>	<p>Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys yra vertinama patenkinamai, išskyrus pagarbius ir geranoriškus mokinių ir mokytojų tarpusavio santykius, kuriančius įtraukią kultūrą pamokoje, kurie vertinami gerai ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas. Visų ir kiekvieno mokinio motyvuojantis įsitraukimas į mokymosi procesą yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apibendrinus stebėtų pamokų protokolų duomenis, matyti, kad pamokos komponentas „Mokymosi patirtys“ yra vertinamas 2,37, moda (dažniausias vertinimas) – 2; • mokytojų nuomone, pamokoje kuriamos galimybės bendradarbiauti (apklausos teiginiui „Mano pamokose mokiniai dažnai mokosi bendradarbiaudami porose ir grupėse“ „tikrai taip“ pritarė 38,6 proc. mokytojų, o 31,8 proc. teigė, kad „lyg ir taip“); • 5–8 kl. mokinių nuomone, pamokoje kuriamos neišskirtinės galimybės bendradarbiauti: teiginiui „Mokytojai mus dažnai skirsto dirbti porose, grupėse“ „tikrai taip“ pritarė 10,2 proc. mokinių, o „lyg ir taip“ – 17,1 proc.; teiginiui „Mokytoja skiria namų darbus daryti kartu su klasės draugu / drauge“ „tikrai taip“ pritarė 3,9 proc., o „lyg ir taip“ – 6,8 proc. mokinių. Vertintojai atkreipia dėmesį, kad šie teiginiai reiškia priešingas

įtraukiajam ugdymui nuostatas;

- stebėtų pamokų protokolų analizės duomenimis, vidutiniškai derintas individualus, partneriškas, grupinis, visos klasės mokymasis. Mažiau negu pusėje (21 (35,0 proc.) stebėtų pamokų kurtos galimybės bendradarbiauti, stengtasi minimizuoti galimus trukdžius dirbant poroje, grupėje. Veiksmingi tokios praktikos pavyzdžiai stebėti 4a kl. lietuvių k., 9 ir 10 sanatorinės kl. lietuvių k. ir literatūros, 7a kl. fizinio ugdymo, 2 ir 4 sanatorinės kl. pasaulio pažinimo (mokinio pagalba kitam mokiniui), 7b kl. fizikos, 8a kl. vokiečių k., 7a kl. rusų k. pamokose. Aktyvus, judrus, veiklus mokymosi procesas, reikiami mokinių socialiniai įgūdžiai, gebėjimas bendradarbiauti fiksuoti 7 (11,6 proc.) stebėtose pamokose, pavyzdžiui: 5a kl. anglų k., 8b kl. biologijos, 5 ir 6 sanatorinės kl. istorijos, 5b kl. fizinio ugdymo pamokose.

Sąlygų supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas yra neišskirtinis:

- mažiau negu pusėje (6 (10,0 proc.) vertintojų stebėtų pamokų mokiniai skatinti sieti išmokus dalykus ir asmenines patirtis su nežinomais dalykais kuriant prasmingus ryšius;

- mokymasis tinkamai sietas su mokinių gyvenimo patirtimis, sudarytos sąlygos modeliuoti, spręsti realaus pasaulio problemas, ugdytis realiam gyvenimui aktualius mąstymo ir veiklos gebėjimus fiksuotas 7b kl. fizikos, 6a kl. dailės, 2c, 5c kl. matematikos, 3a kl. anglų k., 3c, 2 ir 4 sanatorinės kl. pasaulio pažinimo, 5–9 specialiosios (lavinamosios) kl. komunikacinės veiklos, 6a kl. geografijos, 7b kl. biologijos, 1b, 3c, 4a kl. lietuvių k., 8b kl. rusų k., 5c, 8a kl. istorijos pamokose;

- mokinių tėvų nuomone, mokytojai vidutiniškai sudaro sąlygas visiems ir kiekvienam mokiniui visiškai suprasti naują mokymosi medžiagą. Teiginiui „Mokytojai geba aiškiai ir suprantamai mokyti vaikus“ „tikrai taip“ pritarė 18,8 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių tėvų ir 46,9 proc. 2–4 kl. mokinių tėvų; 48,2 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų ir 49,0 proc. 2–4 kl. mokinių tėvų pasirinko atsakymą „lyg ir taip“.

Sąlygų sudarymas strategiškai taikyti ir įvairiais būdais pademonstruoti žinojimą yra nesisteminas:

- mažiau negu pusėje (11 (18,3 proc.) stebėtų pamokų mokiniai mokyti kurti savo žinojimą panaudojant savo ir kitų patirtį, tyrinėjant, sprendžiant problemas, mokyti pademonstruoti įgūdžius, gebėjimus ir veiklos būdus;

- mokiniams sudarytos sąlygos, jie mokyti pademonstruoti žinojimą, įgūdžius, gebėjimus 5a, 6b kl. informacinių technologijų, 6a kl. geografijos, 5b kl. anglų k., 5a kl. technologijų, 6c kl. lietuvių k. ir literatūros, 8b kl. biologijos, 8a kl. anglų k. pamokose, 1c, 2 specialiosios (lavinamosios) kl. logopediniuose užsiėmimuose; 6a kl. dailės pamokoje mokiniai mokyti atsiskleisti, parodyti save, 7b kl. fizikos pamokoje – vizualizuoti, paaiškinti mąstymą, 3c kl. pasaulio pažinimo pamokoje – patyriminio mokymosi;

- kad mokytojo aiškinimas, demonstravimas ar kiti pasyvūs informacijos perteikimo būdai neskatina mokinių aktyviai mokytis, patvirtina ir apklausoje dalyvavusių mokinių atsakymai. Teiginiui „Kai mokytojai aiškina, dažnai galvoju apie kitus dalykus“ pritarė arba beveik pritarė 30,1 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių, o 32,0 proc.

	<p>mokinių pasirinko atsakymą „nei taip, nei ne“.</p> <p>Įtraukios kultūros kūrimas pamokoje potencialus ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daugumoje (42 (70,0 proc.) stebėtų pamokų mokinių tarpusavio, mokinių ir mokytojų tarpusavio santykiai dažniausiai grįsti pozityvaus elgesio skatinimu, pagarba, pasitikėjimu, išiklausymu ir išklausymu, geranoriškumu, rūpinimusi padedant ir dalijantis; • palanki mokymuisi aplinka vertintojų stebėtose 22 (36,6 proc.) pamokose dažnu atveju stiprina mokinių motyvaciją, skatino mokinių įsitraukimą ir smalsumą, dauguma ir kiekvienas dažniausiai jautėsi vertingas, reikalingas ir saugus 1–4 specialiosios (lavinamosios) kl. pažintinės veiklos, 5–9 specialiosios (lavinamosios) kl. komunikacinės veiklos, 1 ir 3 sanatorinės kl. lietuvių k., 9 ir 10 sanatorinės klasės lietuvių k. ir literatūros, 7 ir 8 sanatorinės kl. matematikos, 5 ir 6 sanatorinės kl. istorijos, 3a kl. anglų k., 4b kl. pasaulio pažinimo, 2c kl. matematikos, 2c, 3c kl. lietuvių k., 5a kl. anglų k., 8a kl. prancūzų k., 6ab kl. tikybos, 6b kl. informacinių technologijų pamokose, 2 specialiosios (lavinamosios) kl. logopediniame užsiėmime; • įtraukiojo ugdymo vertybės žinomos ir suprantamos daugumai mokyklos darbuotojų, mokinių, tėvų. Teiginiui „Mano mokytojai man visada padeda“ „tikrai taip“ pritaria 36,5 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių, o 35,6 proc. mokinių pasirinko atsakymą „lyg ir taip“; teiginiui „Aš padedu klasės draugams, kai jiems kyla sunkumų“ „tikrai taip“ pritaria 43,3 proc. 5–8 kl. mokinių, o 36,1 proc. mokinių pasirinko „lyg ir taip“; teiginiui „Mokytojai mano vaikui padeda siekti geriausio rezultato“ „tikrai taip“ pritaria 21,4 proc. dalyvavusių apklausoje 5–8 kl. mokinių tėvų ir 55,0 proc. 2–4 kl. mokinių tėvų; 47,6 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų ir 35,0 proc. 2–4 kl. mokinių pasirinko atsakymą „lyg ir taip“; • mokytojai, siekdami pamokos kokybės, mokosi, domisi ir seka naujoves, tačiau stebint pamokas ugdymo procese vyravę tradicinio ugdymo elementai (ypač ugdymo(si) metodai) vidutiniškai skatino savivaldų mokinių mokymąsi; • apibendrinus stebėtų pamokų duomenis matyti, kad mažiau negu pusėje (10 (16,6 proc.) pamokų pageidaujamo elgesio siekta sutelkiant mokinių dėmesį į jiems prasmingą veiklą, mokymąsi; • mokymasis padedant mokytojams iš dalies derintas su savivaldžiu mokymusi ir klasės kaip savarankiškos besimokančios bendruomenės ugdymu. Mokiniai nebijojo klausti, prašyti pagalbos, siekė pažangos 1a, 3c, 4a kl. lietuvių k., 5b kl. anglų k., 6a kl. technologijų, 2 ir 4 sanatorinės kl. pasaulio pažinimo, 7 ir 8 sanatorinės kl. matematikos, 5b kl. fizinio ugdymo, 6c kl. technologijų, 6a kl. geografijos, 7a, 8b kl. rusų k. pamokose. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys patenkinamai stiprina kiekvieno mokinio (įskaitant ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius), kaip besimokančio eksperto, gebėjimus ir padeda siekti kiekvieno asmeninės pažangos.</p>
2.3. Vertinimas	Vertinimas ugdant ir rezultatai vidutiniški. Pasiekimų vertinimas

ugdant ir rezultatai, 2 lygis.

mokinių įvairovėje neišskirtinis, tai yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas:

- susitarimai dėl vertinimo sistemos fiksuojami mokyklos Ugdymo plane ir kituose mokyklos dokumentuose: atsižvelgiant į metodinių grupių priimtus susitarimus dėl kaupiamojo vertinimo, 2021 m. spalio mėn. atnaujintas Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas, tačiau susitarimų laikomasi tik dalyje pamokų, kaupiamasis vertinimas taikytas 8 (13,3 proc.) stebėtose pamokose. Tvarkoje yra neapibrėžtumų, pavyzdžiui, nors penktose klasėse mokiniai mokosi „Sveikos gyvensenos“ dalyko, nei apraše, nei kituose dokumentuose nereglamentuota šio dalyko vertinimo tvarka; 28.7 p. nepatikslinama, kodėl ir kuo remiantis „specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai, ugdomi pagal pritaikytą programą, gali nesiekti įgyti pradinio ugdymo išsilavinimo“, pastebėta ir daugiau netikslumų. Vertinimo tvarkos apraše patenkinamai susitarta dėl ugdymo(si) rezultatų ir pažangos sampratos, aprašas didelės apimties, painus, neatspindi vieningos mokyklos vertinimo sistemos, nesusitarta dėl vieningo dalykų atsiskaitomųjų darbų taškų konvertavimo į pažymį, 28.4 p. pradiniam ugdyme pasiekimų lygiai paminėti, bet neaprašyti;

- dalyje stebėtų pamokų nustatyta, kad mokytojų organizuojamas vertinimo procesas augina mokinių atkaklumą ir mokymosi kryptingumą, identifikuotos klaidos skatina tobulėjimo siekį: 26 (43,3 proc.) pamokose vertintojai fiksavo tinkamą mokymo(si) spragų identifikavimą ir šalinimą;

- vertinimo procesas suprantamas kaip neatsiejama mokymosi dalis: stebėtose pamokose pasiekimų vertinimas mokinių įvairovėje kaip stiprusis pamokos aspektas išskirtas 14 (23,3 proc.) pamokų, kuriose vertinimas buvo paveikus daugeliui mokinių, augino jų pasitikėjimą savo jėgomis; 22 (36,7 proc.) pamokose – kaip tobulintinas aspektas;

- daugumoje pamokų vyravo formuojamasis vertinimas. Mokytojai stengėsi stebėti mokinių veiklą, klausinėjo juos žodžiu (visą klasę arba atsitiktinius mokinius), 43 (71,7 proc.) stebėtose pamokose formuojamasis vertinimas buvo nesistemiškas, tik daliai mokinių suprantamas ir įtraukus. 17 (28,3 proc.) pamokų vertintojai stebėjo neblogai taikomą formuojamąjį vertinimą: mokytojai vertino mokinių veiklą pagyrimais („gerai“, „puiku“, „teisingai“), lipdukais, šypsenėlėmis, komentarais; 8 (13,3 proc.) pamokose – kaupiamuoju vertinimu: pliusais, lipdukais. 12 (20,0 proc.) pamokų mokytojai tinkamai pristatė mokiniams vertinimo kriterijus; 2c, 3b kl. matematikos, 4b kl. pasaulio pažinimo, 6c kl. dailės, lietuvių k. ir literatūros pamokose buvo nuolat grįžtama prie vertinimo kriterijų aptarimo; vertinimo kriterijai kaip stiprusis pamokos aspektas įvertintas labai gerai 5 (8,3 proc.) pamokose, kaip tobulintinas – 21 (35,0 proc.) pamokoje. Nors apklausos duomenimis, 76,9 proc. 5–8 kl. mokinių teigia, kad mokytojas visada ir (ar) beveik visada pasako, kaip bus vertinamos užduotys, apibendrinti vertintojų stebėtų pamokų protokolų duomenys parodė, kad stebėtose pamokose to stigo – pamokos komponento „Vertinimas ugdant“ vertinimo vidurkis yra 2,27, dažniausias vertinimas (moda) – 2;

- pamokos komponentas „Vertinimas ugdant“ aukščiausiai vertintas 14 (23,3 proc.) pamokų, kuriose bandyta dirbti šiuolaikiškai (vidurkis – 2,57 iš 4); 5 (8,3 proc.) mokymosi paradigmos kontekste vestų pamokų – 2,40 iš 4, tradicinėse 40 (66,6 proc.) pamokų – 2,15 iš 4;

- mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi rezultatų vertinimas, aprašytas Ugdymo plane, nukreipia į Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašą: „Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal Mokyklos ugdymo plano 21 punkto nuostatas“. Tačiau minėtame apraše pateikti tik keli SUP mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo susitarimai; neaprašyta, ar SUP mokinių vertinimas atliekamas taikant tą pačią balų sistemą kaip visiems mokiniams. Iš pokalbių su Metodine taryba, pagalbos mokiniui specialistais, VGK matyti, kad SUP mokinių rezultatų (pasiekimų ir pažangos) fiksavimas išdiskutuotas patenkinamai, pokalbiuose akcentuota, kad SUP mokinius vertina „lanksčiai, teigiamai, bet tai ne visada pavyksta, kai kuriuos vertina už pastangas, nesėkmių priežastis būna daug praleistų pamokų, kartais jie (mokiniai) tiesiog nenori akademinį pasiekimų, mokytojams reikia lankstumo juos vertinant“; susitarimų apie SUP mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimą Mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos mokiniui teikimo tvarkos apraše neminima;

- 2022 m. kovo mėn. patvirtinto Mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašo paskirtis atitinka įtraukiojo ugdymo nuostatas dėl pasiekimų ir pažangos vertinimo: „siekti kiekvieno mokinio asmeninės pažangos per tam tikrą laiką, atsižvelgiant į mokymosi startą bei asmenines raidos galimybes, mokiniui optimalų tempą ir bendrosiose ugdymo programose numatytus reikalavimus“, tačiau vertinimo savaitę analizuotų mokinio individualios pažangos įsivertinimo lapų duomenys parodė, kad mokiniai tai daro tik pusmečio pradžioje, pagrindinio ugdymo klasių mokiniai pildo kiekvienam dalykui atskirą pažangos aptarimo lapą, todėl tiek mokiniams, tiek mokytojams pažangos fiksavimas tampa pertekliniu, reikalaujančiu pernelyg daug laiko sąnaudų; stebėseną nepakankamai dažna, darbas su rizikos grupėmis nenumatytas, pažangos matavimui nenaudojamos elektroninės duomenų lentelės ir kt. Aprašas tik pradėtas taikyti, todėl veiksmingumo analizė dar neatlikta. Individualios pažangos fiksavimo lapuose be akademinį dalykų mokiniai įsivertina ir kai kurias savo kompetencijas.

Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys neblogas:

- mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai stengiasi užtikrinti, kad mokiniams ir tėvams (globėjams) informacija apie mokymąsi būtų teikiama reguliariai, būtų informatyvi: Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos 10 skirsnyje neblogai susitarta dėl vertinimo informacijos rinkimo, fiksavimo ir panaudojimo; stebėtose pamokose „Vertinimas ugdant“ kaip stiprusis aspektas pažymėtas 10,6 proc. (dažnis 19) pamokų (teikta grįžtamoji informacija apie atliktą darbą, sėkmes ir nesėkmes, skatinant kiekvieną siekti asmeninės pažangos), o kaip tobulintinas – 27,2 proc. (dažnis 35) pamokų; apklausos duomenimis, teiginiui „Mokytojo pateikti atliktų užduočių komentarai man visada aiškūs ir suprantami“ pritaria ir beveik pritaria 57,4 proc. 5–8 klasių mokinių;

- mokykloje iš dalies siekiama abipusio grįžtamojo ryšio (dialogo), padedančio mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams pasirinkti tinkamas mokymo strategijas: 19 (31,6 proc.) pamokų mokytojai neblogai

teikė mokiniams grįžtamąjį ryšį, leisdami pasitikrinti, kartais – naudojant multimediją ar telefonus; 5 (8,3 proc.) pamokose teiktas „čia ir dabar“ pakankamai veiksmingas grįžtamasis ryšys skatino mokinių pažangą ir buvo įvardytas kaip stiprusis pamokos aspektas; pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys 10 (16,7 proc.) stebėtų pamokų išryškėjo kaip tobulintinas aspektas: mokytojai grįžtamąjį ryšį teikė visai klasei bendromis arba individualiomis pastabomis, tai vyko nesistemiškai, neteikiant informacijos apie kiekvieno mokinio daromą pažangą, nesudarant sąlygų veiksmingai reflektuoti, trūko vertinimo kriterijų aiškumo;

- klasių auklėtojai organizuoja refleksijas, skatinančias mokinius apmąstyti mokymosi tikslą, pasiektą rezultatą, veiksmingus ir neveiksmingus mokymosi būdus ir priemones: pokalbyje su Mokinių taryba ir seniūnais mokiniai teigė, kad mokslo metų pradžioje su auklėtojais pasikalba apie tikslus, apie savo pastangas, pažangą, pildo lenteles, kuriose mokiniai gali matyti, ar padarė pažangą, gali suprasti, kokios pagalbos jiems reikia, išsikeli tikslus ir surasti motyvacijos toliau mokytis. Vertinimo metu pamokose refleksija organizuota nesistemiškai: tik 12 (20,0 proc.) pamokų stebėta tinkama refleksija apie pamoką: „kas buvo sunku, lengva“, „kuo praturtėjo“.

Rezultatai (pasiekimai ir pažanga) neišskirtiniai, tai yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas:

- nepakankamai planuojami, pripažįstami ir skatinami individualūs mokinių ugdymo(si) rezultatai: tik 13 (21,6 proc.) vertintojų stebėtų pamokų rezultatai ir pasiekimai pamokoje buvo planuojami, o 5 (8,3 proc.) pamokose aptarti su mokiniais;

- iš dokumentų analizės ir pokalbių su mokytojais paaiškėjo, kad naudojami diagnostinis, formuojamasis ir apibendrinamasis, formalus ir neformalus vertinimas; mokiniai pasiekimus ir pažangą fiksuoja individualios pažangos stebėjimo lapuose, tačiau stebėtose pamokose dažniausiai vyravo kasdienis neformalus formuojamasis vertinimas žodžiu; mokiniai nepakankamai veiksmingai skatinti reflektuoti, analizuoti vertinimo informaciją, mokytis suvokti, kas jiems padeda ar trukdo siekti pažangos, trūko mokinių vienas kito vertinimo: 23 (38,3 proc.) pamokose mokiniai buvo skatinami įsivertinti savo darbą, 3 (5,0 proc.) pamokose mokiniai vertino vieni kitų darbą, pavienėse pamokose tinkamai panaudoti įsivertinimo metodai: „Spalvos“, „Lapeliai“, „Penkių pirštų metodas“, „Šviesoforas“, kaupiamasis vertinimas, įsivertinimas pažymiu;

- ugdymo(si) rezultatai siejami ne tik su akademiniais pasiekimais, bet ir su asmenybės brandos aspektais: lyginant 2020 ir 2021 m. rezultatus 1–4 klasių mokinių pažanga ir pasiekimai šiek tiek žemesni: aukštesnį lygį pasiekė 8,9 proc. mažiau mokinių, patenkinamą – 8,3 proc. daugiau mokinių, pagrindinį lygį pasiekė 1 proc. mažiau mokinių. 2021 metais 1 proc. sumažėjo mokinių, kurie nepadarė pažangos. NMPP rezultatų analizė parodė, jog 4 klasių mokinių matematikos taškų vidurkio skirtumas, lyginant su šalies, yra ne mažesnis nei 3 proc. (-0,8), o skaitymo – ne didesnis nei 3 proc. (0,4); 8 klasių mokinių NMPP matematikos taškų vidurkio skirtumas, lyginant su šalies, daugiau nei 3 proc. mažesnis (-6,3), o skaitymo – ne mažesnis nei 3 proc. (-0,7);

- vidutiniškai stebima, analizuojama, reflektuojama visų mokinių ir kiekvieno pažanga, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes ir numatytus pasiekimus: stebėdami pamokas vertintojai užfiksavo, kad pamokos komponentas „Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai“ yra vertinamas 2,15 (žemiausiai, palyginti su kitais pamokos vertinimo aspektais), dažniausias vertinimas (moda) – 2; aukščiausiai vertintos pamokos, kuriose bandyta dirbti šiuolaikiškai (vidurkis –2,43 iš 4); mokymosi paradigmos kontekste vestų pamokų vertinimo vidurkis buvo 2,40 iš 4, tradicinės paradigmos pamokų – 2,03 iš 4; kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai kaip stiprusis pamokos aspektas minėtas 12 (20,0 proc.), kaip tobulintinas – 29 (48,3 proc.) pamokose; sugrįžimas prie mokymosi uždavinio, pasiekto rezultato aptarimas vertintojų fiksuotas 6 (10,0 proc.) pamokose;
- išanalizavus mokyklos dokumentus, iš pokalbių su administracija, Metodine taryba, VGK nustatyta, kad mokykloje stebima individuali mokinių pažanga; pagal MPI, mokyklos administracija atlieka mokinių I ir II pusmečių pasiekimų (vidurkių) lyginamąją analizę, siekia įvertinti asmeninę mokinio pažangą, analizuoja kitus duomenis: bendrą pasiekimų vidurkį, labai gerai ir gerai besimokančiųjų, nepažangių mokinių procentą, praleistų pamokų, tenkančių vienam mokiniui skaičiui pokytį, analizuoja NMPP. Klasių auklėtojas su mokiniu, o reikalui esant ir su tėvais, analizuoja mokinio užsibrėžtus tikslus, pasiekimus, pažangą, aiškinasi nesėkmių priežastis, tariasi dėl efektyvios pagalbos. 5–8 kl. mokinių pasiekimų rezultatai fiksuojami mokinio vertinimo lape „Voratinklyje“, kuriame žymimi dalykų vertinimai, stebima pasiekimų pokyčių kaita, SUP mokinių – pritaikytose ir individualizuotose programose, aptariant su tėvais, reflektuojant pagalbos galimybes. Vertinimo metu pamokose pasigesta dėmesio individualiai pažangai planuoti, stebėti, matuoti, ir fiksuoti, o asmeninės pažangos fiksavimo lapuose pastebėta, kad po pirmojo pusmečio dalies mokinių užpildytos ne visos grafos apie pažangą apmąstant mokymosi tikslus, įsivertinant pasiektus asmeninius rezultatus, kas menkai skatina mokinių asmeninio tobulėjimo siekį ir tikėjimą savo galiomis;
- sudarytos nepakankamos galimybės mokiniui pasitikrinti, įsivertinti ir pasimatuoti asmeninę pažangą pamokoje yra tiesiogiai susijusios su pamokoje nepaskelbtais uždavinio įgyvendinimo ar užduoties atlikimo vertinimo kriterijais, kuriuose būtų atsižvelgta ne tik į akademinis rezultatus, bet ir į individualias mokinio startines pozicijas bei raidos galimybes – tai patvirtina reikšmingas koreliacijos ryšys (0,68) tarp pamokos vertinimo komponentų „Vertinimas ugdant“ ir „Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai“; tik 6 pamokose (10,0 proc.) mokiniai turėjo galimybę sugrįžti prie mokymosi uždavinio ir aptarti pasiektus rezultatus, 18 (30,0 proc.) pamokų stebėtas dalies mokinių pažangos ir pasiekimų aptarimas; paveikus pažangos vertinimas stebėtas 5b kl. fizinio ugdymo pamokoje, kai buvo kartu su mokiniais suplanuojamas asmeninis rezultatas ir prie jo grįžtama, 6ab kl. tikybos pamokoje pasimatuojant, ko išmoko per pamoką, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, 7b kl. fizikos pamokoje fiksuotas kryptingas dėmesys asmeninei pažangai. Apklausos teiginiui „Per pamoką arba po jos kiekvienam mokiniui suteikiu informaciją apie tai, kiek jis išmoko ir kur

	<p>turėtų tobulėti“ pritarė 36,2 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų.</p> <p>Išanalizavę minėtus duomenis vertintojai priėjo prie išvados, jog mokykla siekia, kad mokiniams ir jų tėvams teikiama informacija apie mokymąsi būtų aiški ir konkreti, teikiama laiku ir skatintų kiekvieną mokinį siekti asmeninės pažangos, tačiau daugumoje pamokų mokytojai, formuluodami pamokos uždavinį, nenumatė aiškių vertinimo kriterijų arba jų neaptarė su mokiniais, pamokos pabaigoje negrįžo prie pamokos uždavinio, todėl nesudarė tinkamų sąlygų pasimatuoti visų ir kiekvieno mokinio individualią pažangą.</p>
<i>Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pagarbūs ir geranoriški mokinių ir mokytojų tarpusavio santykiai kuria įtraukią kultūrą pamokoje (2.2 – 3 lygis). 2. Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų veikla padeda mokiniams ugdytis pagal individualius mokymosi skirtumus, poreikius ir galimybes (2.1 – 3 lygis).
<i>Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mokinių laukiamo asmeninio rezultato planavimas ir aptarimas pamokoje (2.1 – 2 lygis). 2. Mokinio pasiekimų vertinimas ir asmeninės pažangos stebėjimas, analizavimas ir reflektavimas pamokoje (2.3 – 2 lygis). 3. Visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimas į mokymosi procesą (2.2 – 2 lygis).
<i>Vertinamos srities rekomendacijos</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Pasinaudojant šioje ataskaitoje aprašyta ir kita sukaupta vertingąja mokytojų patirtimi, stiprinti mokytojų gebėjimą taikyti veiksmingus visus ir kiekvieną mokinį įtraukiančius, aktyvinančius, savivaldų, tiriamąjį, patirtinį mokymąsi, prasmingą mokymą(si) bendradarbiaujant skatinančius ir atsakomybę stiprinančius šiuolaikinio ugdymo(si) metodus. • Stiprinti mokytojų gebėjimą rengti, formuluoti, skelbti ir nuosekliai taikyti užduočių atlikimo ir rezultatų (įsi)vertinimo kriterijus, įgalinančius konstruktyviai vertinti, objektyviai įsivertinti, kryptingai reflektuoti, apibendrinti, lyginti ankstesnę darbą su paskesniu, mažiau pasisekusį – su sėkmingesniu ir padedančius mokiniams daromą pažangą pamokoje įsivertinti, remiantis aiškiais vertinimo kriterijais. • Specialiajam pedagogui pagalbą mokiniui teikti ir pamokoje (ne tik specialiojo pedagogo kabinete), o mokytojams specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius įtraukti į bendrą klasės veiklą.

V. REKOMENDACIJOS DĖL MOKYKLOS VEIKLOS KRYPTINGUMO ORGANIZUOJANT ĮTRAUKŪJŲ UGDYMĄ

1. Pamokoje planuoti ir aptarti mokinių laukiamą asmeninį rezultatą:

1.1. Mokyklos vadovams:

- ugdymo(si) planavimą orientuoti į kiekvieno besimokančiojo laukiamą asmeninį rezultatą, geresnių ugdymo(si) rezultatų siekį ir mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų įgijimą;
- tobulinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų kompetencijas dirbti su įvairiomis specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių grupėmis. Organizuoti mokymus apie įtraukųjį ugdymą, grindžiamą universalus dizaino principais, ir jo organizavimą kuriant bebarjerę ugdymo aplinką visiems mokiniams.

1.2. Mokytojams:

- sudaryti sąlygas mokiniams, įskaitant ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, gauti maksimalų „pastoliavimą“ pamokose. Mokytojui kartu su mokytojo padėjėju numatyti SUP mokiniui individualius pamokos tikslus, mokytojo padėjėjui teikti grįžtamąjį ryšį mokytojui;
- tinkamai formuluoti pamatuojamą, lankstų pamokos uždavinį, susietą su vertinimo kriterijais, įsitikinant, kaip mokiniai uždavinį suprato, sudaryti galimybes kiekvienam mokiniui rezultatą pasirinkti pagal savo optimalias galimybes ir leisti siekti sau patogiu būdu. Sugrįžti prie pamokos uždavinio apibendrinant pamokos rezultatus – matuojant, fiksuojant, įsivardijant padarytą pažangą;
- sistemiškai stiprinti individualios mokinio pažangos vertinimą, tobulinti formuojamojo vertinimo taikymą pamokoje, atrasti prasmingų idėjų ir sprendimų, kaip tobulinti mokinių pasiekimų vertinimą ir ugdyti visos mokyklos (įsi)vertinimo kultūrą.

2. Aktyviai veikiant mokytojui ir mokiniui vertinti mokinio pasiekimus, stebėti, analizuoti ir reflektuoti visų ir kiekvieno mokinio asmeninę pažangą pamokoje:

2.1. Mokyklos vadovams:

- organizuoti mokymus mokykloje apie vertinimo kriterijų (kiekybinių ir kokybinių) formulavimą pamokoje, mokinių įtraukimą į asmeninių mokymosi/pamokos tikslų formulavimą pagal aptartus kriterijus bei asmeninės pažangos įsivertinimą remiantis susitartais kriterijais;
- inicijuoti Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašo tobulinimą, atnaujinant susitarimus dėl vieningo vertinimo, ištaisant netikslumus, įtraukiant daugiau susitarimų dėl SUP mokinių vertinimo;
- inicijuoti Mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašo tobulinimą: apgalvoti dažnesnės stebėsenos būdus, numatyti stebėseną su rizikos grupėmis, mažinti stebėsenos laiko sąnaudas, pagal galimybes, numatyti elektronines duomenų lenteles; numatyti duomenų analizės veiklų grafiką, vizualizuoti savo mokyklos daromą pažangą, įtraukti skyrių apie specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių individualią pažangą, ištaisyti netikslumus.

2.2. Mokytojams:

- metodinių grupių susirinkimus panaudoti dalijimuisi vertingąją pamokos kokybės tobulinimo patirtimi, ypač individualios pažangos matavimo pamokoje klausimais;
- mokytojams ir VGK aktyviau bendradarbiauti planuojant pamokas, atitinkančias kiekvieno mokinio individualius mokymosi skirtumus, poreikius ir galimybes.

3. Įgalinti visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimą į mokymosi procesą:

3.1. Mokyklos vadovams:

- tobulinti mokytojų didaktinę kompetenciją – padėti pereiti nuo poveikio ar sąveika grįstos mokymo sampratos į mokymąsi akcentuojančią pedagoginę veiklą, skatinti mokytojus taikyti netradicinius, mokinius aktyvinančius, savivaldų mokymąsi stiprinančius ugdymo(si) metodus, sudaryti sąlygas mokiniams mokytis pagal gebėjimus, bendradarbiaujant tarpusavyje;
- sukurti visiems mokytojams prieinamą alternatyvių mokymo įrankių, priemonių, programų registrą (duomenų bazę);
- inicijuoti, kad mokytojai metodinių grupių susirinkimuose dalintųsi vertinga mokinių aktyvaus mokymosi organizavimo pamokoje patirtimi, inicijuoti mokytojų savišvieta šia tema;
- pasitelkti mokytojų veiklos įsivertinimą įtraukiojo ugdymo praktikos pokyčiams įgyvendinti.

3.2. Mokytojams:

- susitarti dėl konkrečių kriterijų, pagal kuriuos mokykloje bus atpažįstama mokymosi paradigmos raiška ir taikyti juos įgyvendinant įtraukiojo ugdymo praktikos pokyčius pamokose;
- planuojant ir organizuojant pamoką kurti mokiniams sąlygas, tinkamas mokytis palankiausi būdu – bendradarbiaujant, vieniems kitus paremiant, naudojantis individualia aplinka, technologijomis ir kt.; sudaryti sąlygas mokiniams kuo daugiau bendradarbiauti pamokose, naudojant ne tik mokinio pagalbą kitam mokiniui, bet ir visumines bendradarbiavimo strategijas;

- sudaryti sąlygas veiklos įvairovei: pamokose pasiūlyti skirtingus variantus mokiniui pademonstruoti savo pasiekimus, pritaikyti turimas žinias strateguojant, planuojant, kuriant, konstruojant, modeliuojant, prognozuojant, ieškant problemų sprendimo būdų ir kt.;
- mokytis vieniems su kitais, iš kitų, stebint kolegų pamokas, kartu studijuojant literatūrą, šaltinius.

4. Mokyklos savininkui rekomenduojama:

- tęsti sėkmingai įgyvendinamas švietimo bendruomenės telkimo iniciatyvas sprendžiant aktualius įtraukiojo ugdymo iššūkius;
- organizuoti savivaldybėje tėvų (globėjų, rūpintojų) savipagalbos grupes, diskusijų forumus, siekiant tobulinti švietimo pagalbos teikimą vaikams, savivaldybėje skleisti įtraukiojo ugdymo idėjas;
- vykdyti įtraukties stebėseną mokyklos ir savivaldybės lygmenimis.

5. Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai rekomenduojama:

- parengti priemones – įtraukties įsivertinimo instrumentus – bendrojo ugdymo mokykloms, skirtus įsivertinti įtraukties švietime situaciją, procesus ir pažangą bei parengti bendrojo ugdymo mokykloms rekomendacijas atnaujintam ugdymo turiniui diegti kartu klasėse ugdant įvairių gebėjimų vaikus;
- inicijuoti Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimą dėl nustatyto didžiausio mokinių skaičių klasėse mažinimo siekiant įgyvendinti įtraukiojo ugdymo nuostatas.

Vadovaujančioji vertintoja

Renata Pavlavičienė

Vertinimo skyriaus vedėja

Snieguolė Vaičekauskienė